

# POLSKA ZACHODNIA.

Dziś 20 stron

Dziś dodatek literacki

**Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.**

Telefon 16-98.  
Telefon redakcji nocnej 4-26.  
Konto P. K. O. Nr. 303 551.

**Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Jagiellońska Nr. 5.**

Redaktor naczelny: Edward Rumun.

Abonament miesięczny: przez pocztę  
oraz w Administracji 3,00 zł.  
z doręczeniem do domu przez pocztę

## Pomnik przyjaciela dżiatwy.

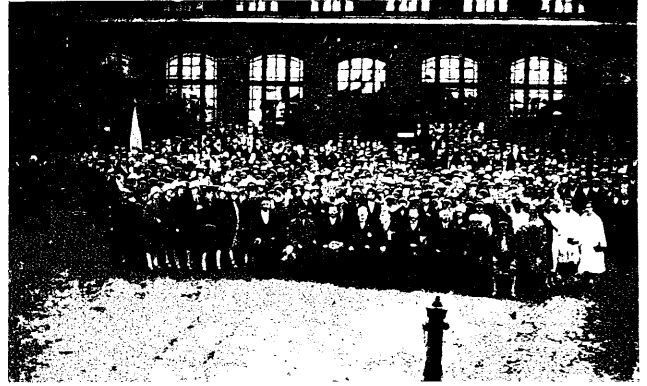


*Pomnik dr. Henryka Jordana, założyciela parku dla dzieci w Krakowie.*

# Ze Święta Pieśni w Rybniku.



Członkowie Wydziału Związku Śląskich Kół Śpiewackich i wydział okręgu rybnickiego z członkami Komitetu Honorowego Święta Pieśni.



Koła śpiewackie okręgu rybnickiego przed generalną próbą.



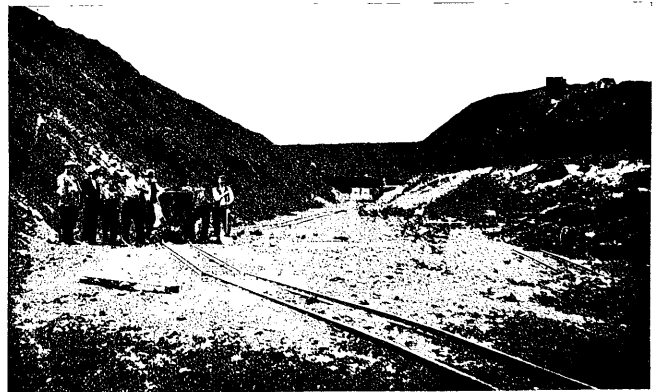
Chóry męskie okręgu rybnickiego: „Echo” Dębieńsko, „Pomiatowski” Popielów, „Polonia” Ema z prezesem okręgowym p. Basistą.



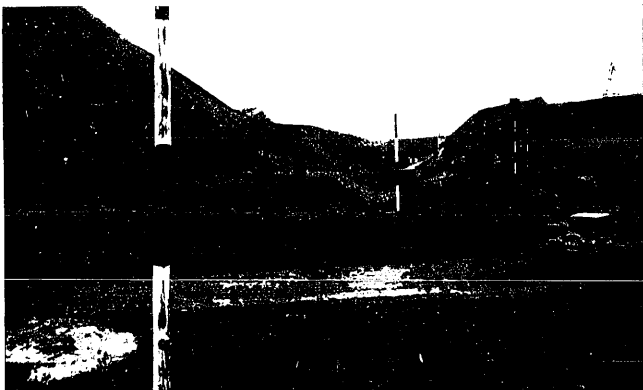
Chór „Jutrzonka” z Brzeźnia n O. w czasie popisów.



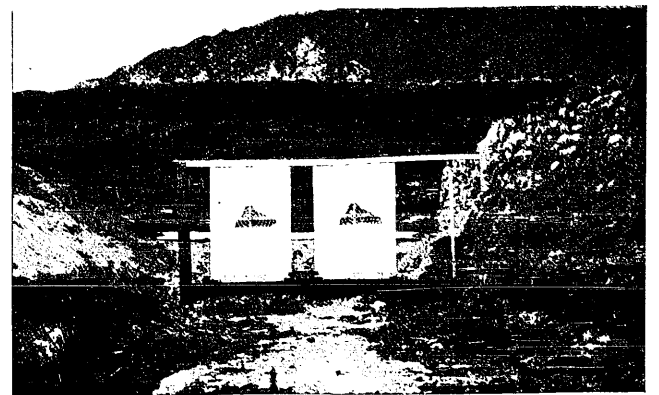
Ogólny chór męski na zjeździe śpiewackim okręgu przyszowickiego w Kąpczycach. Prezesem okręgowym jest p. Polozek, dyrektorem okręgowym p. Soigalski.



Strzelnica powstańcza w Chropaczowie. Widok z 180 metrów na budowę strzelnicy oraz na halę cynkowni „Guidotto”. W tle taraze kulochwytny. Przy pracy członkowie Związku Powstańców Śląskich.



Strzelnica powstańcza w Chropaczowie. Ogólny widok strzelnicy. Budowę rozpoczęto 4 czerwca r. b., ukończono 14 sierpnia r. b. Przeciętnie przy budowie pracowało 20-tu członków Zw. Powst. Śl. W pracy tej niezadko pomagały powstańcom ich żony.



Strzelnica powstańcza w Chropaczowie. Taraze i schron po prawej stronie w ziemi wybudowany. W tle rodzaj budowy kulochwytny.

# Organizacje i stowarzyszenia śląskie.



Tow. Polek Bojszowy Górne w gościnie u powstańców: 1) prezes pow. Zw. Powst. Śl. Pszczyna p. Paweł Kozyra, 2) kom. pow. p. Franciszek Kozyra, 3) sekr. pow. p. Franciszek Pstrucha, 4) prezes grupy Bojszowy Zw. Powst. Śl. p. Paweł Czarnowoga, 5) przewodnicząca Tow. Polek, 6) prezes grupy Pszczyna Związku Powst. Śl. p. Paweł Zembok.



Związek Powstańców Śl. w Bieruniu Starym.



Delegatki Tow. Polek z Chropczowa na uroczystości poświęcenia sztandaru w Świetochłowicach. Przewodnicząca Koła jest p. Bauerowa.



Tow. Polek w Świetochłowicach. Członkowie zarządu pp. Kowalowa (prezeska), Piśszowa, Maria Kałużowa, Jadwiga Rybarkowa, Iżbeta Holkowa, Maria Tlonkowa, Jozefa Kwychałowa.



Ogólny Związek Podoficerów Rezerwy Koło Rybnik. (X) Zastępca D-ey Kadry Instruktorskiej porucznik Ustrzycki, (XX) prezes Koła p. Dróżdz Henryk i (XXX) sekr. Koła p. K. Szarzyński.



Zarząd niechodźcej grupy gliwicko-toszeckiej Zw. Powst. Śl. w Wielkich Hajdukach wraz z zarządem powiatowym. Prezesem grupy jest p. Paweł Piernikarz, razem z Łabęd powiatu gliwickiego.



Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Gołosławicach. Siedzą od lewej ku prawej stronie: sekr. p. Cichy, p. Woszczycki, p. Woźnica i prezes p. Kempny.



Tow. Śpiewu „Jutrzenka” w Goduli podczas poświęcenia sztandaru z naczelnikiem gminy p. Rudzkiem na czele.



Po letnich ćwiczeniach. W ostatnich tygodniach powrócił z manewrów oddział Śląski dywizji do swych garnizonów, witane owacyjnie przez ludność. Rzeźnia nasza przedstawia powitanie wracającego do Król. Huty 75 p. p. przez prezydenta miasta p. Spaltensteina i ludność.



Po letnich ćwiczeniach. Śląscy oficerowie rezerwy przynależni do 73., 75. i 11 pułków piechoty, którzy odbyli ćwiczenia w szkole podchorążych w Krakowie.



Kolonia letnia dla dzieci funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego w Nierodzinu koło Skoczowa. Dom mieszkalny.



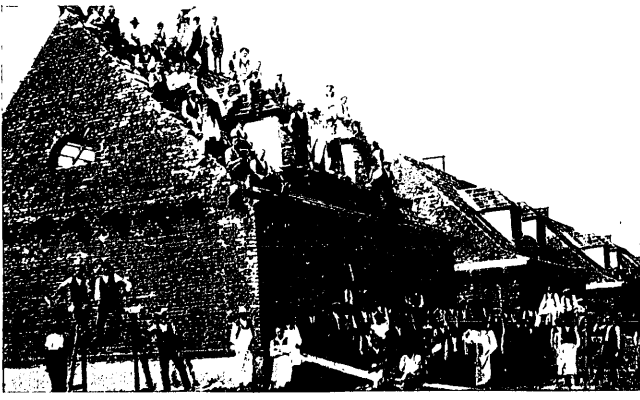
Kolonia letnia dla dzieci funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego w Nierodzinu koło Skoczowa. Obiad na wolnym powietrzu.



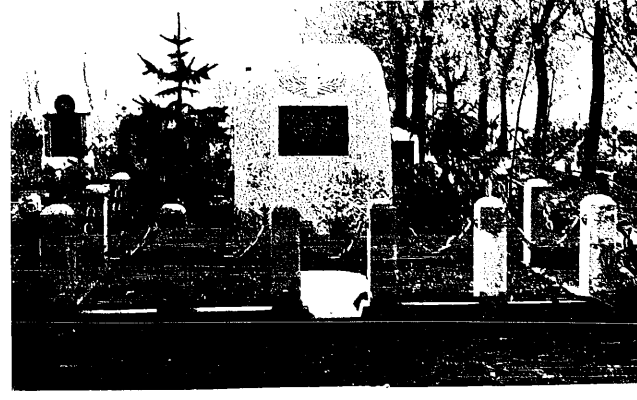
Członkowie Stowarzyszenia dla osadnictwa na kresach w Rybniku podczas wykładów ogrodniczych. Prezesem stowarzyszenia jest p. Piotr Korzeniowski, wiceprezesem p. Konstanty Matuszek, sekretarzem p. Władysław Mkołajczyk. Członkowie Stowarzyszenia częściowo już nadziały nyskałe.



Członkowie Stowarzyszenia dla osadnictwa na kresach w Rybniku podczas wykładów ogrodniczych. Wykładali pp. Pyzia, kier. szkoły ogrodniczej i inst. aktorzy teatru szkolny. Zarządcą Stowarzyszenia jest p. Piotr Korzeniowski, b. powstaniec i pracownik plebsztowy.



Budowa domków robotniczych w Bielsku. Budowę prowadzi Śląski Urząd Wojewódzki.



Pomnik powstańców na cmentarzu w Świętochłowicach. Dnia 30 września r. b. poświęcony został pomnik na grobie poległych powstańców, których zwłoki spoczywają na cmentarzu Świętochłowickim. Pomnik wykonany jest z granitu i waży 78 centu.

## Ponowne otwarcie Domu Orientalnego Schulberga

KATOWICE, ul. Słowackiego 19, parter  
połec.

## Perskie Dywany

w pierwszorzędnym gatunku na dogodnych  
warunkach spłaty.

Otwarte od godz. 9-jej rano. — Telefon 4-29.

### Posel Knoll u p. Premjera.

Warszawa, 14. 10. (AW.) Wczoraj przyjął premier Bartel posła polskiego w Berlinie, p. Knolla oraz ministra Niezabytowskiego.

### Sprostowanie Min. Robót Publ.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) W ostatnich dniach podały niektóre dzienniki stoleczne wiadomości o wysokości kredytów budżetowych na rok 1929-30, przeznaczonych na budynki, drogi, mosty, budowle wodne i t. p., prace z zakresu działania Ministerstwa Robót Publicznych. Wiadomości te nie mają realnej wartości jako nie pochodzące z informacji Ministerstwa Robót Publicznych, które zresztą ich udzielać nie mogło i nie może, dopóki preliminarz budżetowy nie zostanie przedłożony Sejmowi.

### Odnaczenia.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) Pan Minister W. R. i O. P. Światliki wyczytał odnaczenia niżej podanym osobom: order Odrodzenia Polski — Krzyż Komandorski otrzymali dr. Adam Antoni Kryński, prof. honorowy uniwersytetu warszaw., dr. Zygmunt Batowski, prof. uniwers. warszaw., dr. Michałowicz, prof. uniw. warszaw., Juliusz Kaden Bandrowski, literat w Warszawie, Libicki dyr. Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy. Krzyż Oficerski otrzymali Jan Rutkowski, artysta malarz, Krzyż Kawalerski Klementyna Statlerówna, nauczycielka i wiceprez. Zw. Pol. Naucz. Powszechn. w Warszawie, oraz Srebrny Krzyż Zasługi Aline Ziemięlewska, kierowniczka przedszkola tramwajów miejskich.

### Podziękowanie za gościnę.

Warszawa, 14. 10. (AW.) Premier Bartel otrzymał od prezesa rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy p. Fontaine'a pismo z podziękowaniem za gościnę i pomoc okazaną przez rząd polski w czasie trwania posiedzenia rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy.

### Zgon uczonego.

Kraków, 14. 10. (AW.) Wczoraj zmarł ś. p. prof. agrar. uniwersytetu Jagiellońskiego Tadeusz Gologórski, już 10 z rzędu profesorów uniwersyteckich. Zmarły osierocił żonę i syna.

### Pociąg wpadł na furmankę.

Warszawa, 14. 10. Wczoraj w nocy przez przejazd kolejowy w Nowym Dworze przejechał wozem zaprzężonym w parę koni gospodarz ze wsi Wymysły (gm. Pomiechów) Jan Suski. W tem Suski zauważył latarnie nadjeżdżającego pociągu. Podciął konie raz i drugi. Było już za późno. Nie zdążył uciec. Pociąg wpadł na wóz, druzgocząc furmankę doszczętnie. Oba konie są zabite — woznica ciężko ranna. Suskiego umieszczono w szpitalu w Nowym Dworze.

### Samochód z 5 osobami utonął w bagnie.

London, 14. 10. powrotnej z wycieczki podmiejskiej do Sidney w Australii wjechał samochód osobowy skutkiem clemności w bagniste rzekę. W samochodzie znajdował się duchowny protestancki, jego żona i czworo dzieci. Pastor wyciągał wprawdzie wszystkie siły, aby uratować rodzinę, jednakże clemności i gęsty śluz utrudniały poruszanie się w wodzie. Sam zdołał się wprawdzie uratować, żona i dzieci zginęły w błotnistej wodzie.

## Strajk powszechny w Łodzi rozpoczyna się od poniedziałku zrana.

Łódź, 14. 10. (Tel. wł.) Wczoraj w godzinach porannych wydana została odezwa w związku z proklamowaniem strajku powszechnego w okręgu łódzkim. Strajk powszechny rozpocząć się ma w poniedziałek rano. Do strajku przystąpić mają następujące kategorie pracowników: kelnery, robotnicy przemysłu metalowego, automobiliści, piekarze, dozorczy domowi, szewcy, robotnicy budowlani, kapelusznicy, pracownicy Kasy chorych, pracownicy drukarni, pracownicy handlowi i biurowi, robotnicy przemysłu drzewnego, tytoniowego, transportowy, tramwajarzy, pracownicy gazowni, telefonowy, teatrów, rzeźni i kominarzy. Odezwa podpisana jest przez komisję strajkową, złożoną z 15 osób, a reprezentującą wymienione kategorie robotników.

Nie jest jeszcze zdecydowana sprawa nów, to uskutecznienie będą tylko połączenia urzędowe i związane z bezpieczeństwem publicznym. Następnie ze strajku wyłączone zostały wszystkie wydziały opieki społecznej magistratu. Nie zapadła jeszcze ostateczna decyzja co do strajku w magistracie, a to z uwagi na niezwykłe przychylnie stanowisko magistratu dla strajkujących. Magistrat już w dniu dzisiejszym rozpoczął wydawanie bezpłatnych obiadów, a w najbliższych dniach wysygnie znaczną sumę pieniędzy.

W ciągu dnia jutrzejszego odbędzie się wspólne konferencje związków w celu dokładnego omówienia przegotowań do strajku poniedziałkowego.

## Watykan przeciw manewrom autonomistów alzackich.

Paryż, 14. 10. (Pat.) „Le Journal” donosi, że Ojciec Święty oraz kardynał Gaspari złożyli biskupowi Strasbourga gratulacje, aprobując całkowicie list pasterski biskupa, skierowany przeciwko manewrom autonomistów.

## Burza na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Kraków, 14. 10. Rok akademicki w Uniwersytecie Jagiellońskim rozpoczął się bardzo niespokojnie. Między młodzieżą nacjonalistyczną a młodzieżą, należąca do związku polskiej młodzieży demokratycznej, doszło do starcia z powodu artykułu w żywym dzienniku wyszłażającego związek młodzieży demokratycznej. Po wygłoszeniu artykułu przyszło do burzliwych scen, a nawet do bójk.

## Zderzenie dwóch pociągów.

Braszków, 14. 10. (Pat.) Na futejszym dworcu kolejowym nastąpiło zderzenie dwóch pociągów osobowych. Blizszych szczegółów brak.

## Cel wizyty praskiej Mac Donalda.

Praga, 14. 10. (Pat.) Przybyły wczoraj w noc do Pragi Ramsay Macdonald powitany został na dworcu Wilsona przez przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz czeskosłowackiej partii socjal-demokratycznej. Według komunikatu urzędowego — Macdonald zamierza przeprowadzić specjalną konferencję z Ministrem Oświaty Hodza. Chodzi mu mianowicie o dane dotyczące ruchu demokratyczno-agrarnego w krajach środkowo-europejskich. W tym celu Macdonald zamierza odbyć narady nie tylko z przedstawicielami Czechosłowacji, lecz także i innych krajów.

## O pokój wewnętrzny w Austrii.

Wiedeń, 14. 10. (Pat.) Onegąd wieczorem odbyła się pod przewodnictwem kanclerza Sejmu druga konferencja przedstawicieli stronnictw w sprawie rozbrojenia wewnętrznego. Socjal-demokrati zaproponowali wydanie ustawowego zakazu urzędowania pochodzących demonstracyjnych. Kanclerz Seipel oświadczył, że zakaz taki nie wystarczy do uspokojenia wewnętrznego w dziedzinie politycznej i społecznej. Rząd gotów jest obradować ze stronnictwami, celem usunięcia wszystkich trudności, stojących na drodze do pacyfikacji w dziedzinie prawnej. Przedstawiciele socjal-demokratów prosili o odroczenie konferencji, celem porozumienia się w tej sprawie ze związkami zawodowymi.

## Porwanie policjanta.

Moskwa, 14. 10. „Raboczaia Moskwa” donosi, że pasażerowie jakiegoś tajemniczego samochodu porwali o godzinie 11 wieczorem na rozstaje Krasnaja Presnia w Moskwie milicjanta, usiłującego zatrzymać to auto. W samochodzie zakneblowano milicjantowi usta, kilka kilometrów za Moskwą zaś wyrzucono go z samochodu w czasie pełnego biegu. Milicjanta ciężko ponownie znaleziono dopiero nad ranem.

## Biała księga o układzie flotowym.

London, 13. 10. (Pat.) Biała księga, zawierająca zbiór ważnych dokumentów, dotyczących projektu kompromisowego porozumienia anglo-francuskiego w sprawie zbrojeń na morzu, ogłoszona zostanie w drugiej połowie przyszłego tygodnia. Księga zawierać będzie wyjaśnienia okoliczności, dotyczących wymiany not między Francją a Wielką Brytanią.

## Ostatnie nowości!

Gustaw Olechowski: „Wódz” powieść o J. Piłsudskim  
Felician Champsaur: „Siewca miłości” — poleca

Księgarnia Ludwika Fiszera, Katowice  
ulica Poprzeczna Nr. 2

## Otruje malarza kokainą.

Paryż, 14. 10. W Tulonie rozegrał się tajemniczy dramat, który policja tamtejsza ze względów towarzyskich trzymała dotychczas tajemniczy. Przed niedawnym czasem znaleziono artystę-malarza Latila w jego mieszkaniu zamordowanego. Złotki artysty leżały w białynie pod stołem. Lekarz sądowy stwierdził, że Latil zmarł ortury silną dawką kokainy. Śledztwo wykazało, że Latil wieczór przed śmiercią spędził w towarzystwie 26-letniej Rosjanki księżniczki Marii Galicji, która odwiedziła go w jego kawalerskim mieszkaniu. Księżniczka zniknęła bez śladu. Policja poszukuje jej, nasuwa się bowiem podejrzenie, że księżniczka uciekła, ponieważ obawiała się odpowiedzialności za śmierć malarza.

**Górują wśród**  
**KALOSZE i ŚNIEGOWCE**  
ŚWIATOWEJ MARKI  
**„PEPEGE”**  
Polski Przemysł Gumowy T.A. w Grudziądzu.

## Polski film otrzymał pierwszą nagrodę w Paryżu.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) Polska wytwórnia filmowa „Cifofilm” otrzymała złoty medal i pierwszą nagrodę na wystawie w Paryżu za popularny film pod tyt. „Szaleńcy”, zrealizowany przez p. Ruczkowskiego, podług scenariusza Kazimierza Andrzeja Czyżowskiego.

## Dwóch Polaków rozstrzelano w Kownie.

Wilno, 14. 10. (Tel. wł.) Z Kowna donoszą: W dniu 7 października wyrokiem sądu wojennego skazano Józefa Jankiewicza i Władysława Stachowińskiego na karę śmierci za rzekoma działalność na rzecz Polski oraz za zabicie oficera litewskiego. Wyrok ten wykonano dnia 9 bm. o godz. 5 rano na fortach poza miastem.

## Zatonęła francuska łódź podwodna.

Berlin, 14. 10. (Tel. wł.) Poszukiwana przez kilka dni francuska łódź podwodna „Ondine” zderzyła się w nocy z 3 na 4 października z parowcem greckim i zatonęła. Załoga łodzi podwodnej składała się z trzech oficerów i 40-tu żołnierzy. Wszyscy zatonęli wraz z łodzią.

## Nowa ekspedycja polarna.

Berlin, 14. 10. Onegąd na lotnisku w Królewcu przybyło trzech sowleckich uczonych, którzy udają się do Berlinu na kongres arktyczny. Na kongresie tym: ustalony ma być termin ekspedycji polarnej na sterozwu „Hr. Zeppelin”. Na czele ekspedycji stanie Nansen wraz z 10-ma uczonymi. Celem ekspedycji jest odkrycie drogi z Europy do Ameryki przez kraje polarne, gdzie panować mają korzystniejsze warunki atmosferyczne aniżeli nad Atlantykami.

## Venizelos w Salonikach.

Ateny, 14. 10. (Pat.) Venizelos przybył do Salonik.

## Walki w Tripolisie.

Wiedeń, 14. 10. (Pat.) Dzienniki donoszą z Rzymu, że w Tripolis odbyła się ponowna walka pomiędzy powstańcami, a rządowymi wojskami. Powstańcy po kilkogodzinnej walce zostali odzruci. Wojska rządowe straciły — wedle danych urzędowych — 56 ludzi.

## Ponowne otwarcie Domu Orientalnego Schulberga

KATOWICE, ul. Słowackiego 18, parter  
polec.

## Perskie Dywany

w pierwszorzędnym gatunku na dogodnych  
warunkach spłaty.

Otwarte od godz. 9-jej rano. — Telefon 4-29.

### Poseł Knoll u p. Premjera.

Warszawa, 14. 10. (AW.) Wczoraj przyjął premier Bartel posła polskiego w Berlinie, p. Knolla oraz ministra Niezabytowskiego.

### Sprostowanie Min. Robót Publ.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) W ostatnich dniach podały niektóre dzienniki stoleczne wiadomości o wysokości kredytów budżetowych na rok 1929-30, przeznaczonych na budynki, drogi, mosty, budowle wodne i t. p., prace z zakresu działania Ministerstwa Robót Publicznych. Wiadomości te nie mają realnej wartości jako nie pochodzące z informacji Ministerstwa Robót Publicznych, które zresztą ich udzielać nie mogło i nie może, dopóki preliminarz budżetowy nie zostanie przedłożony Sejmowi.

### Odnaczenia.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) Pan Minister W. R. i O. P. Światliki wyczytał odnaczenia niżej podanym osobom: order Odrodzenia Polski — Krzyż Komandorski otrzymali dr. Adam Antoni Krywiński, prof. honorowy uniwersytetu warszaw., dr. Zygmunt Batowski, prof. uniwers. warszaw., dr. Michałowicz, prof. uniw. warszaw., Juliusz Kaden Bandrowski, literat w Warszawie, Libicki dyr. Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy. Krzyż Oficerski otrzymali Jan Rutkowski, artysta malarz. Krzyż Kawalerski Klementyna Statlerówna, nauczycielka i wiceprez. Zw. Pol. Naucz. Powszechn. w Warszawie, oraz Srebrny Krzyż Zasługi Ailina Ziemielska, kierowniczka przedszkola tramwajów miejskich.

### Podziękowanie za gościnę.

Warszawa, 14. 10. (AW.) Premier Bartel otrzymał od prezesa rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy p. Fontaine'a pismo z podziękowaniem za gościnę i pomoc okazaną przez rząd polski w czasie trwania posiedzenia rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy.

### Zgon uczonego.

Kraków, 14. 10. (AW.) Wczoraj zmarł ś. p. prof. agrar. uniwersytetu Jagiellońskiego Tadeusz Gołogórski, już 10 z rzędu profesorów uniwersyteckich. Zmarły osierocił żonę i syna.

### Pociąg wpadł na furmankę.

Warszawa, 14. 10. Wczoraj w nocy przez przejazd kolejowy w Nowym Dworze przejechał wozem zaprzężonym w parę koni gospodarz ze wsi Wymysł (gm. Pomiechów) Jan Suski. W tem Suski zauważył latarnie nadjeżdżającego pociągu. Podział konie raz i drugi. Było już za późno. Nie zdążył uciekać. Pociąg wpadł na wóz, druznocząc furmankę doszczętnie. Oba konie są zabite — woźnica ciężko ranny. Suskiego umieszczono w szpitalu w Nowym Dworze.

### Samochód z 5 osobami utonął w bagnie.

London, 14. 10. powrotnie z wycieczki podmiejskiej do Sidney w Australii wjechał samochód osobowy skutkiem ciemności w bagnata rzekę. W samochodzie znajdował się duchowny protestancki, jego żona i czworo dzieci. Pastor wyciągał wprawdzie wszystkie siły, aby uratować rodzinę, jednakże czystości i gęsty ślam utrudniały poruszanie się w wodzie. Sam zdołał się wprawdzie uratować, żona i dzieci zginęły w błotnistej wodzie.

## Strajk powszechny w Łodzi rozpoczyna się od poniedziałku zrana.

Łódź, 14. 10. (Tel. wł.) Wczoraj w godzinach porannych wydana została odezwa w związku z proklamowaniem strajku powszechnego w okręgu łódzkim. Strajk powszechny rozpocząć się ma w poniedziałek rano. Do strajku przystąpić mają następujące kategorie pracowników: kelnery, robotnicy przemysłu metalowego, automobiliści, piekarze, dozorczy domów, szewcy, robotnicy budowlani, kapelusznicy, pracownicy Kasy chorych, pracownicy drukarni, pracownicy handlowi i biurowi, robotnicy przemysłu drzewnego, tytoniowego, transportu, tramwajarzy, pracownicy gazowni, telefonów, teatrów, rzemieł i kominarzy. Odezwa podpisana jest przez komisję strajkową, złożoną z 15 osób, a reprezentująca wymienione kategorie robotników.

Nie jest jeszcze zdecydowana sprawa nów, to uskuteczniane będą tylko połączenia urzędowe i związane z bezpieczeństwem publicznym. Następnie ze strajku wyłączone zostały wszystkie wydziały opieki społecznej magistratu. Nie zapada jeszcze ostateczna decyzja co do strajku w magistracie, a to z uwagi na niezwykłe przychylnie stanowisko magistratu dla strajkujących. Magistrat już w dniu dzisiejszym rozpoczął wydawanie bezpłatnych obiadów, a w najbliższych dniach wyplatynuje znaczniejszą sumę pieniężną.

W ciągu dnia jutrzejszego odbędą się wspólne konferencje związków w celu dokładnego omówienia przysługowań do strajku poniedziałkowego.

## Watykan przeciw manewrom autonomistów alzackich.

Paryż, 14. 10. (Pat.) „Le Journal“ donosi, że Ojciec Święty oraz kardynał Gaspari życzliwi biskupowi Strassbourg gratulacje, aprobując całkowicie list pasterski biskupa, skierowany przeciwko manewrom autonomistów.

## Burza na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Kraków, 14. 10. Rok akademicki w Uniwersytecie Jagiellońskim rozpoczął się bardzo niespokojnie. Między młodzieżą nacjonalistyczną a młodzieżą, należącą do związku polskiej młodzieży demokratycznej, doszło do starcia z powodu artykułu w żywym dzienniku wyszydzającego związek młodzieży demokratycznej. Po wygłoszeniu artykułu przyszło do burzliwych scen, a nawet do bójki.

## Zderzenie dwóch pociągów.

Brasów, 14. 10. (Pat.) Na tutejszym dworcu kolejowym nastąpiło zderzenie dwóch pociągów osobowych. Blizszych szczegółów brak.

## Cel wizyty praskiej Mac Donalda.

Praga, 14. 10. (Pat.) Przybyły wczoraj w noc do Pragi Ramsay Macdonald powitany został na dworcu Wilsona przez przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz czeskosłowackiej partii socjal-demokratycznej. Według komunikatu urzędowego — Macdonald zamierza przeprowadzić specjalną konferencję z Ministrem Oświaty Hodza. Chodzi mu mianowicie o dane dotyczące ruchu demokratyczno-rolniczego w krajach środkowo-europejskich. W tym celu Macdonald zamierza odbyć narady nie tylko z przedstawicielami Czechosłowacji, lecz także i innych krajów.

## O pokój wewnętrzny w Austrii.

Wiedeń, 14. 10. (Pat.) Onegdał wieczorem odbyła się pod przewodnictwem kanclerza Sejmu druga konferencja przedstawicieli stronnictw w sprawie rozbrojenia wewnętrznego. Socjal-demokracja zaproponowała wydanie ustawowego zakazu urzadzenia pochodów demonstracyjnych. Kanclerz Seipel oświadczył, że zakaz taki nie wystarczy do uspokojenia wewnętrznego w dziedzinie politycznej i społecznej. Rząd gotów jest obradować ze stronnictwami, celem usunięcia wszystkich trudności, stojących na drodze do pacyfikacji w dziedzinie prawnej. Przedstawiciele socjal-demokratów prosili o odroczenie konferencji, celem porozumienia się w tej sprawie ze związkami zawodowymi.

## Porwanie policjanta.

Moskwa, 14. 10. „Rakobczka Moskwa“ donosi, że pasażerowie jakiegoś tajemniczego samochodu porwali o godzinie 11 wieczorem na rożnacie Krasnaja Presnia w Moskwie milicjanta, usiłującego zatrzymać go do auto. W samochodzie zakneblowano milicjantowi usta, kilka kilometrów za Moskwą zaś wyrzucono go z samochodu w czasie pełnego biegu. Milicjanta ciężko ponownego znalazł dopiero nad ranem.

## Biała księga o układzie flotowym.

London, 13. 10. (Pat.) Biała księga, zawierająca zbiór ważnych dokumentów, dotyczących projektu kompromisowego porozumienia anglo-francuskiego w sprawie zbrojeń na morzu, ogłoszona zostanie w drugiej połowie przyszłego tygodnia. Księga zawierać będzie wyjaśnienia okoliczności, dotyczących wymiany not między Francją a Wielką Brytanią.

## Ostatnie nowości!

Gustaw Olechowski: „Wódz“ powieść o J. Piłsudskim  
Felician Champsaur: „Siewca miłości“ — poleca  
Księgarnia Ludwika Fiszera, Katowice  
ulica Poprzeczna Nr. 2

## Otrucie malarza kokainą.

Paryż, 14. 10. W Tulonie rozegrał się tajemniczy dramat, który policja tamtejsza ze względów towarzyskich trzymała dotychczas tajemniczy. Przed niedawnym czasem znaleziono artystę-malarza Latilla w jego mieszkaniu zamordowanego. Zwłoki artysty leżały w białynie pod stołem. Lekarz sądowy stwierdził, że Latil zmarł ortury silną dawką kokainy. Śledztwo wykazało, że Latil wczoraj przed śmiercią spędził w towarzystwie 26-letniej Rosjanki księżniczki Marii Galicyi, która odwiedziła go w jego kawalerskim mieszkaniu. Księżniczka zniknęła bez śladu. Policja poszukuje jej, nasuwają się bowiem podejrzenia, że księżniczka uciekła, ponieważ obawiała się odpowiedzialności za śmierć malarza.

**Górują w środku**  
**KALOSZE i ŚNIEGOWCE**  
ŚWIATOWEJ MARKI  
„PEPEGE“  
Polski Przemysł Gumowy T.A. w Grudziądzu.

## Polski film otrzymał pierwszą nagrodę w Paryżu.

Warszawa, 14. 10. (Pat.) Polska wytwórnia filmowa „Cinofilm“ otrzymała złoty medal i pierwszą nagrodę na wystawie w Paryżu za popularny film pod tyt. „Szaleńcy“, zrealizowany przez p. Ruczkowskiego, podług scenariusza Kazimierza Andrzeja Czyżowskiego.

## Dwóch Polaków rozstrzelano w Kownie.

Wilno, 14. 10. (Tel. wł.) Z Kowna donoszą: W dniu 7 października wyrokiem sądu wojennego skazano Józefa Jankiewicza i Władysława Stachowskiego na karę śmierci za rzekoma działalność na rzecz Polski oraz za zabicie oficera litewskiego. Wyrok ten wykonano dnia 9 bm. o godz. 5 rano na fortach poza miastem.

## Zatonała francuska łódź podwodna.

Berlin, 14. 10. (Tel. wł.) Poszukiwana przez kilka dni francuska łódź podwodna „Ondine“ zderzyła się w nocy z 3 na 4 października z parowcem greckim i zatonała. Załoga łodzi podwodnej składała się z trzech oficerów i 40-tu żołnierzy. Wszyscy zatoneli wraz z łodzią.

## Nowa ekspedycja polarna.

Berlin, 14. 10. Onegdał na lotnisku w Królewcu przybyło trzech sowieckich uczonych, którzy udają się do Berlina na kongres arktyczny. Na kongresie tym: ustalony ma być termin ekspedycji polarnej na sterowcu „Hr. Zeppelin“. Na cele ekspedycji stale Nansen wraz z 10-ma uczonymi. Celem ekspedycji tej jest odkrycie drogi z Europy do Ameryki przez kraje polarne, gdzie panować mają korzystniejsze warunki atmosferyczne aniżeli nad Atlantykami.

## Venizelos w Salonikach.

Ateny, 14. 10. (Pat.) Venizelos przybył do Salonik.

## Walki w Tripolisie.

Wiedeń, 14. 10. (Pat.) Dzienniki donoszą z Rzymu, że w Tripolis odbyła się ponowna walka pomiędzy powstańcami, a rządowymi wojskami. Powstańcy po kilkugodzinnej walce zostali odzruci. Wojska rządowe straciły — wedle danych urzędowych — 56 ludzi.



## Na marginesie wyroku.

Onegdaj, krótko przed północą, zapadł w Sądzie Okręgowym w Katowicach wyrok w znanej już dobrze, a ostatnio wznowionej sprawie szpiegostwa, uprawianej przez członków „Volksbundu”. Kara w postaci 1 roku i 2 miesięcy twierdzy spada również na „bohaterkę” tego procesu p. Ernst, będącą kierowniczką biura „Volksbundu”. Proces wykazał w pełni winę oskarżonych, polegającą na tem, że oskarżeni w drodze poufnej utrzymywali kontakt informacyjny z niemieckim konsulem w Katowicach, dostarczając mu wiadomości, szkodzących nie tylko interesom prywatnym, denuncjowanych przed władzami niemieckimi osób, lecz szkodzących również interesom państwa. Prokurator bardzo słusznie podkreślił w swojej mowie, że proces ten nie dotyczy tylko owej małej grupy oskarżonych, lecz również całego systemu, na którym stoi organizacja „Volksbundu”, którego to systemowi narzędziami był właśnie oskarżeni, napętlowani wyrokiem. Prokurator wykazał zarazem, że oskarżeni, a zwłaszcza pani Ernst całą swoją wybitną inteligencję skierowali na nielojalną działalność, przy równoczesnym ciągnięciem taktycznym podkreślaniu swej „lojalności”. O pani Ernst wyraził się prokurator, że jest całą przeniknięta płomienną miłością do swej poprzedniej ojczyzny, ale nie lojalnością wobec obecnej państwowej zwierzchności. Świadkowie oskarżenia w całej pełni poparli swemi dokumentalnymi zeznaniami zasadniczy zrab oskarżenia, wyrażonego w mowie prokuratora, a ważkiej treści ciężkich zarzutów nie zdołali podważyć ani zeznania świadków odwoadowych, ani patetyczne mowy obrońców, a zwłaszcza dra Liebermanna, którego sofizmatami zajmiemy się bliżej innym razem.

Faktem decydującym i ujawnionym w procesie ponad wszelką wątpliwość jest, że aparat organizacyjny „Volksbundu”, któremu w myśl prawa przysługuje li tylko obrona uprawnionych interesów mniejszości niemieckiej, użyto do systematycznej, dobrze zorganizowanej i sprawnie działającej służby wywiadowczej na rzecz obcego mocarstwa!

Tej podstawowej okoliczności nie potrafią zaciemnić błyskotliwe i patetyczne wywody adwokatów, którzy w gorliwej chęci obronnej wprowadzili do swych obrończych wyrzuteń „argumenty”, nie mające ze sprawą oskarżenia żadnego istotnego związku. Dość powiedzieć, że jeden z obrońców oskarżonych, p. dr. Liebermann z Warszawy, w swym adwokackim patosie zapalopował się tak dalece, że panią Ernst postawił nieomal na równi ze znaną bohaterką angielską z wojny światowej, miss Caval, rozstrzelaną w Belgii przez Niemców! P. dr. Liebermann w swym obrończym rozpędzie nie dodał nawet uwagi: „si magna parvis comparari licet” i zapewne nie zdaje sobie sprawy, jakiej ponurej groteski był sprawca, porównując z sobą wydarzenia tak zgoła odrębne i tak nawzkróć różne w swej etycznej stronie.

Do treści wyroku i całego zagadnienia niem objętego wypadnie nam nieraz jeszcze wracać. Na dziś, respektując łagodność, wykazaną w wyroku, stwierdzamy z poczuciem zadośćuczynienia, że podstępna robota, uprawiana przez aparat organizacyjny „Volksbundu” została w sposób najbardziej niarodajny, bo w drodze przewodu sądowego, w sposób dobitny zdemaskowana! Mamy tu więc do czynienia już nie tylko z „szowinistycznymi insynuacjami”, jak to zwykła prasa niemiecka nazywać zarzuty nasze, stawiane „Volksbundowi” ale mamy przed sobą treść wyroku, opartego na materiale dowodowym, rozpatrzonego na zimno i skontrolowanego przez postanowienia litery prawa.

## Dosadne napętlowanie Intrygantów.

Warszawa, 14. 10. Na odbytem w dniu 11 bm. plenarnym zebraniu Zarządu Głównego „Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny”, uchwalono jednogłośnie, co następuje:

„W numerze 13 czasopisma „Szaniec” ukazał się artykuł o niewłaściwości łączenia imienia Marszałka Piłsudskiego z akcją federacyjną byłych wojskowych artykuł tak w treści jak i w tonie niedopuszczalny w stosunku do Marszałka Piłsudskiego.

„Federacja Związków Obrony Ojczyzny”, jednocząca w swoich szeregach 16 najbardziej różnorodnych organizacji stwierdza, iż każde serce żołnierskie oburza się na treść tego artykułu i podane w nim twierdzenia i wyraża swe najgłębsze przekonanie, że autorem tego artykułu nie mógł być wojskowy.” Następują podpisy przedstawicieli 16 organizacji byłych wojskowych, wchodzących w skład federacji.

## Po nitce do kłębka.

Paryz, 14. 10. (Pat.) „Paris Midi” donosi, iż jeden z młodszych funkcjonariuszy na Oual d'Orsay konsul Noblet dojrzał dziennikarzowi Lepianques, z którym był w stosunkach przyjacielskich, dwa akty; dotyczące kompromisu morskiego francusko - angielskiego, pod wa-

runkiem utrzymania ich w ukryciu. Lepianques z kolei zaś oddał te dokumenty Horanowi, zalecając mu jaknajwiększą ostrożność. Horan jednakże, mimo danego słowa, ogłosił rzeczony dokumenty.

## Lloyd George nazywa Niemców aniołami pokoju.

London, 14. 10. Lloyd George wygłosił wczoraj na zgromadzeniu liberalów wielką mowę, w której ostro zaatakował politykę graniczną rządu angielskiego. Chamberlain jest — zdaniem Lloyd George'a — manekinem, który wykonuje jedynie zlecenia innych. Polityka, prowadzona przez niego stanowi niebezpieczeństwo dla pokoju Europy i świata Niemcy spełniły co do doty (?) przywzięte na siebie zobowiązania rozbrojeniu.

podczas gdy aljanci nic w tym kierunku nie zrobili. (?) Rząd brytyjski nie wykona żadnego z uroczystych zobowiązań, przyjętych na siebie w 1919 roku. Francia, Polska i Czechostowacja są w stanie wystawić obecnie 8 milionów żołnierza frontowego, tej sprawę jednak na konferencji rozbrojeniu nie poruszono. Porównywanie rezerw niemieckich z francuskimi jest nonsensem.

## Ostateczny tragiczny bilans katastrofy praskiej.

Praga, 14. 10. (Pat.) Po czterodniowej pracy nad oczyszczeniem gruzów wydobytych zostało 39 trupów, jednak-

że według listy płac brakuje jeszcze 7 robotników.

## Rozruchy chłopskie w Sowietach.

Włno, 14. 10. (Tel. wł.) Z Mińska donoszą: Pod tytułem „Walka klasowa na wsi” mińska „Zwiedza” podaje sensacyjną wiadomość o rozruchach koło Orszy. Agitacja kontrewolucyjna ujawniać się zaczyna coraz bardziej. We wsi Zacierki, rejonu Krugłowo, koło Orszy, tłum chłopów dokonał zamachu zbrojnego na sekretarza rady wiejskiej Ganczerowa oraz na członka tej rady Kozłowa. Chłopi napadli w biały dzień na budynek komunistycznej rady wiejskiej i dali kilka strzałów w otwarte drzwi i okna. Komuniści odstrzelali

się przez okna. Na miejsce wypadku przybyła najpierw milicja z Orszy, a następnego dnia wysłano silniejsze oddziały wojsk G. P. U. oraz komisję sądowną.

Dnia 9 bm. we wsi Dworzyszczę chłopci zamordowali kierownika komunistycznej jacejki Jaklma, który padł od kuli rewolwerowej. Na miejsce wypadku wysłano ekspedycję karną.

Jednocześnie niemal w Bobrujsku doszło do rozruchów żydowskich z powodu zajęcia trzech synagog na kluby komunistyczne.

## Zamknięcie wystawy prasowej.

Kolonia, 14. 10. (Pat.) W niedzielę nastąpi uroczyste zamknięcie wystawy prasowej. Spodziewane jest liczne przybycie przedstawicieli władz i instytucji.

## Kiedyż zaświła mu w głowie?

Paryz, 13. 10. (Pat.) Agencja Havasa podaje z Kowna: Przemawiając na zebraniu byłych ochotników wojskowych, odbytem w związku z rocznicą odłączenia Wilna od Litwy, Waldemaras oświadczył m. in.: Stojmy mocno na stanowisku, któreśmy raz zajęli w sprawie wleśkiej wolności. Waldemaras dodał, że Litwini powinni mieć zaufanie w swą siłę (?) i być zdecydowani, wtedy Wilno zostanie odebrane bez użycia broni.

Na ile zapadłego ostatnio wyroku mamy wyświetloną następującą kapitalną sprawę: oto jest stwierdzonym faktem, że aparat organizacyjny „Volksbundu” stał na usługach obcego mocarstwa, załatwiał sprawy nawzkróć sprzeczne z zakresem działania, dla którego „Volksbund” w swej prawnej istocie jest powołany.

Jest rzeczą jasną, że fakty te nie mogą minąć bez należytych następstw. Zalecenie rozwiązania „Volksbundu”, jako organizacji, pod której skrzydłami i autorzytetem dokonywać się mogły przestępstwa, ukarane ostatnim wyrokiem — nasuwa się jako wniosek najbardziej właściwy i podyktowany wymową faktów. E. R.

**Konfekcja** „Kotowice, Poprzedzono 10” obok firmy Bobrek poleca pierwszorzędnie we własnych warsztatach wykonane męskie, damskie i dziecięce ubrania. P. T. Urzędnikom na dogodnych warunkach spłaty.

## Główna wygrana.

Warszawa, 14. 10. (AW) Wczoraj w 31-ym i ostatnim dniu ciągnięcia 5-tej klasy Polskiej Państwowej Loterii Klasowej wygrana zł. 3000 oraz premia zł. 400.000, razem więc zł. 403.000 padła na Nr. 140.807. Wygrane po zł. 1000 padły na Nr. Nr. 8811, 37893, 51005, 101087, 105418, 110889, 131758, 131860, 138627, 151254.

## 115-letni starzec skazany na dożywotnie więzienie.

Włno, 14. 10. Według wiadomości z Mińska, w Homlu rozpoczął się wielki proces przeciwko powstańczej organizacji zbrojnej, na której czele stał niejaki Iwan Jaszczanko. Banda ta dokonała w ciągu kilku lat szeregu niezwykłych zachwytów napaść na posterunki milicji w rejonie Homla i Rzeczyca. Organizacja operowała prawie bezkarnie, gdyż ślady jej zacierano były przez miejscową ludność. Ciekawy jest fakt, że dostawca amunicji dla tej bandy był 115-letni starzec Byruła Kalenik. Na ławie oskarżonych zasiadło 10 osób. Trzej przywódcy bandy skazani zostali na karę śmierci przez rozstrzelanie i wyrok wykonano onegdaj. 115-letni starzec Kalenik skazany został na dożywotnie więzienie ciężkie. Inni na ciężkie więzienie i katorż.



## Ustawa biblioteczna.

Warszawa, 14. 10. (AW.) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Cświecenia Publicznego w projekcie ustawy bibliotecznej przewiduje wprowadzenie podatku w wysokości gr. 10 od każdego obywatela kraju. Podatek ten byłby wliczony do innych opłat podatkowych. D. obna ta opłata miałaby na celu zgromadzenie funduszu bibliotecznego.

## Strzelanina na ulicach.

Sofia, 14. 10. (AW.) Onegdaj wieczorem przyszło na jednej z głównych ulic w centrum miasta do ostrej strzelaniny między zwolennikami grupy rewolucyjnej, a komitetem macedońskim, przyczem oddano więcej niż 60 strzałów. Jeden z przewodów komitetu macedońskiego Arsen Kasow, został zabity, drugi, Traikow, ciężko ranny. Trzech przechodniów, m. in. turecki attaché wojskowy Kjerem Bej zostali lekko ranni. „Vreme” donosi, że przed kilkoma dniami Protogerow napadł pod miejscowością Petrina na jednego z przywódców grupy rewolucyjnej Wandewa i zranił go ciężko, odzawszy kilku strzałów. Po tym zamachu Michałow zwołał zebranie wszystkich swych zwolenników, na którym skazał na śmierć wszystkich zwolenników Protogerowa. Onegdajsza strzelanina w Sofii była następstwem tego generalnego wyroku śmierci. Policja zaważwała wszystkich zwolenników Protogerowa, aby w ciągu 24 godzin opuścili miasto.

## Burza w parlamencie jugostowiańskim

Wiedeń, 14. 10. (Pat.) Dzienniki donoszą z Biadogrodu, że rozpoczęte wczoraj przed południem posiedzenie parlamentu miało przebieg burzliwy. Opozycja zarzuciła rządowi, że nie załatwił wniosków i interpelacji pochodzących ze strony opozycji. W końcu musiało posiedzenie przerwać bez załatwienia porządku dziennego. Następne posiedzenie wyznaczone zostało na dzień 14 października.

## Zale litewskie.

Kowno, 13. 10. (Pat.) Wszystkie dzienniki kowieńskie poświęciły dłuższe artykuły „dniu żałoby”. „Litewus Aidas” zamieścił wiersz polski rosyjskiego Balmana, w którym opiewa on cztery miasta: Suwałki, Grodno, Wilno i Kowno. Jako miasta litewskie, nierozdzielenie ze sobą związane. „Ritau” mówi o Wilnie, jako o centrum kultury litewskiej.

## Spotkanie bokserów polskich z Duńczykami w Kopenhadze.

Warszawa, 13. 10. W dniu wczorajszym w stadionie kopenhaskim odbył się wielki bokser skie zawody polsko-duńskie. Polskie reprezentowało 8-ciu bokserów, przybyłych do Kopenhagi na zaproszenie miejscowego klubu bokserkiego. W skład ekspedycji bokserkiej wchodził Górny, Pyka, Seidel, Kupka i Wiczorek. Dania przelastowała polskim bokserom swą najlepszą drużynę, zasłona zawodnikami o niemijskimi. Ostateczny rezultat meczu przyniósł zwycięstwo drużynie duńskiej w stosunku 4:1. Jedyn punkt dla Polski zdobył Górny, zwyciężając niewno Christensena. Pyka, Wiczorek i Seidel bronili się dzielnie, uleki jednak duńskim przeciwnikom co zaczęli walce na punkty. Atrakcją wieczoru było spotkanie dwóch bokserów wari ciekliki Kupka (Polska) — Mitchellson (Dania), obecnym mistrz Europy. W ojarzyszych dwóch rundach przewagę posiadał Kupka, jednak w trzeciej rundzie wczworatni się ułóst Duzczkiewi. Polacy byli owocynie przelastowani w Kopenhadze. W szeregu nim ukazwały się pochlebne artykuły i podobizny polskich bokserów. Sala stadionu była w dniu meczu przepełniona publicznością. Kolonia polska przybyła na zawody bardzo licznie. W tych dniach bokserzy nasi rozegrali rewanżowe spotkania.

## Zebrańie grupy miejscowej.

Ruda, 14. 10. Dziś odbędzie w Rudzie w hotelu „Piast” o godzinie 14 pop. zebranie grupy miejscowej Związku Powstańców Śląskich.

### Prowokacyjne forytowanie niemczyzny w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej.

W ostatnim czasie mieliśmy sposobność na dwu charakterystycznych przykładach przekonać się, że najważniejsze przedsiębiorstwa użyteczności publicznej traktują potrzeby społeczeństwa polskiego w sposób do żywego oburzający! I tak: Niedawno temu zdarzyła się w miejskiej gazowni w Katowicach jakaś maszynowa usterka, która spowodowała brak dopływu gazu. Ponieważ spowodowało to również przeszkodę w pracy drukarskiej „Polski Zachodniej”, przeto jeden z funkcjonariuszy „Drukarni Śląskiej” połączył się telefonicznie z biurem Gazowni Miejskiej, chcąc poprosić o informację w sprawie wszelkiej przeszkody w dopływie gazu. Okazało się wówczas, że z urzędnikiem, mającym wówczas dyżur w biurze Gazowni, nie można było telefonicznie porozumieć się po polsku, bo dyżurny nie rozumiał po polsku!!!

A teraz drugi charakterystyczny przykład: Wczoraj w godzinach przedpołudniowych zadzwonił do redakcji „Polski Zachodniej” telefon z dyrekcji tramwajów w Katowicach. Przez telefon otrzymaliśmy wiadomość następującą: „Dyrekcja tramwajów ma komunikat do prasy. Ponieważ jednak tłumacz (?) zachorował, przeto nie ma kto komunikatu przetłumaczyć (?) na język polski. Wohec tego prosi się redakcję „Polski Zachodniej”, by przyjęła komunikat dyrekcji tramwajów w Katowicach w języku niemieckim.” (!?) Nazwaliśmy z miejsca podobne życzenie impertynencją i wyprosiłszy sobie kategorycznie tego rodzaju traktowanie prasy polskiej.

Co nam mówią te drastyczne przykłady? Oto w sposób alarmujący wyjaśniają nam, że w najważniejszych przedsiębiorstwach użyteczności publicznej panoszy się nadął niemczyzna do tego stopnia, że z gazownia miejska nie można się porozumieć po polsku, a dyrekcja tramwajów uważa za swój język urzędowy, w którym redaguje komunikaty, które dopiero wlece taskawle daje do przetłumaczenia!!!... A więc język polski we wspomnianych przedsiębiorstwach nie jest językiem pierwszym, lecz jakimś poniewlewanym kopciuszkiem, którym dopiero tłumacz musi się zaopiekować, a gdy przypadkiem tłumacz zachoruje, to wówczas polska redakcja ma mieć „zaszczyt” uradować swój zwrok komunikatem niemieckim i „rozkosz” jego tłumaczenia!!!...

To doprawdy skandal i otwarte kpiny, tem bardziej drastyczne, że ze strony kierownictwa śląskich kolejek mieliśmy już parę razy do czynienia z zapewnieniami, że tam „sprawy zmierliły się na lepsze”. Mieliśmy również do czynienia z wyrzutami, gdy to lub owo wytknęliśmy w porządkach tego przedsiębiorstwa.

Otóż obecnie na podstawie bardzo kapitalnych przykładów mamy możność stwierdzić, że w urzędowaniu przedsiębiorstw użyteczności publicznej widocznie nie się nie zmieniło, skoro mogą zachodzić tak skandaliczne zęścia, świadczące o całkowitem lekceważeniu praw języka polskiego i potrzeb społeczeństwa polskiego!!

Przy tej sposobności jeszcze jedno Oto na gmachu biura przedsiębiorstwa elektrycznego na Śląsku na ul. Marjackiej montują obecnie reklamy świetlne. Będziemy mieć więc „zaszczyt” obserwowania plęknę oświetlonych liter „O. K. W.” i O. E. W., które odpowiadają brzmieniu firmy „Oberschl. Kraftwerke” i „Oberschl. Elektrizit.-Werke”. Poniżej zaś na ul. Marjackiej już dawniej nas uszczęśliwiono świetlینym transparentem: „A. E. G.”, co znów odpowiada niemieckiemu brzmieniu firmy „Allgemeine Elektrizit.-Gesellschaft”. I to się u nas

### Tajemnicze zamknięcie autora sensacyjnej dyplomatycznej publikacji.

Paryz, 13. 10. (Tel. wł.) Dotąd nie udało się policji francuskiej odkryć miejsca pobytu amerykańskiego dziennikarza Horana, który wydany został z Francji za opublikowanie tajnych dokumentów. Ponieważ Horan nie stawiał się na wezwanie prefekta, policja wydała rozkaz zatrzymania go przy przekraczaniu granicy.

Kraża tu pogłoski, że Horan udał się do Włoch, Lombardzie, że włoski korespondent Hoersta objął już placówkę paryską. Według innych wersji udał się Horan do Belgii, a stamtąd na okręcie ma wylecieć do Anglii. Nagle zniknie-

cie Horana zdaje się potwierdzać jego winę. Związek angielsko-amerykańskich dziennikarzy postanowił wykluczyć go ze związku, ponieważ Horan miał popełnić szereg czynów, nie licujących z godnością dziennikarza.

Paryz, 13. 10. Donoszą z Brukseli, że Amerykański dziennikarz Horan przybył tu wczoraj automobilem i udał się natychmiast do ambasady amerykańskiej celem zawizowania swych dokumentów. Horan odmówił udzielenia jakichkolwiek wyjaśnień w sprawie listu i okoliczności w jakich opuścił Francję.

### Migawki.

Jesień.

Ha, trudno! Idzie jesień! Pustoszeją pola i ogrody — ziemia gotuje się do zimowego snu i wycoczynku. Powiedły kwiaty i szeleścił poczyna suchy, rdzawy liść... Płyną powłotne puchy pajęczek, rozpylają się i ostalają srobrzystym płaszczem zerniałe włoski i miasta. — Z jesienią zmierzchołło idzie lek głuchy, przebiega szarżale ugory i w ostepach ponurego boru zlewa się w pieśń rzewna i smetna...  
Ha, trudno! Idzie jesień! Nasza polska jesień. Idzie i w progi miast i miasteczek. — Głos jej rozbiła się na zrębach domostw gwarnych ulic miasta, zamiała uliczny pył i zmżona wraca w ukochane wiejskie opłotki. —  
W mieście bowiem inne życie.

Tam jesień — to nimia figlarna, wesola, uroczą... Pełno jej wszędzie, po skwerach, placach i parkach, w śródmieściu i na dalekich przyferiach. Zagląda w palce i biedno robotnicze domki. Idzie na „dancing”, hawli się w „Mopolce”, „Astorji” — jest w kawiarń, cukierni, kinie i teatrze. — Bieży zawsze dorodna i hoża — szeleści jedwabiem i milknie w sentymentalnych fałach walczyka...  
Dzwonią kulle „tykielgo”, tryska obficie „Zdrój” z oaz bachusowych — bawia się i wesela ludziska.

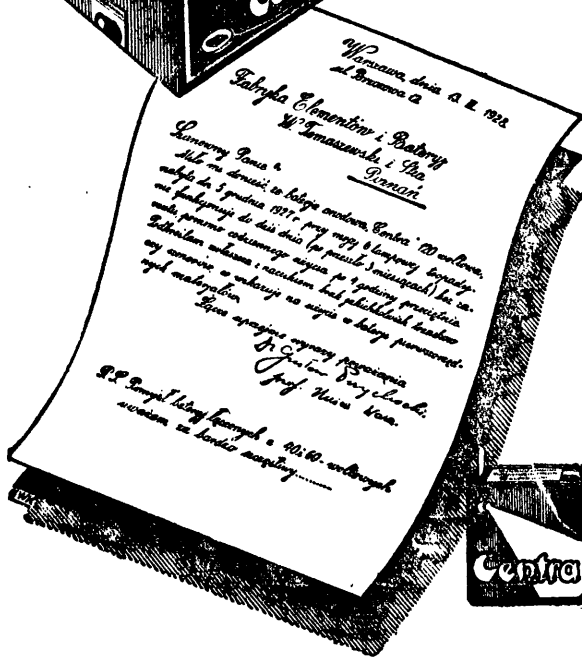
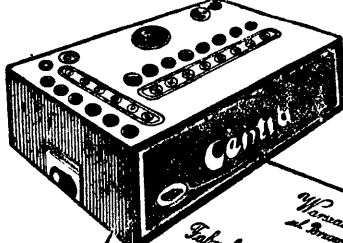
I chociaż, co roku tak bywa, jak się tu nie cieszyć, że jesień idzie, że jest jesień — nasza polska jesień...  
Cieszy się więc każdy, gdy spotka się z zalotnym wzrokiem jesieni — cieszy się i stawia jej wszystkie lud. Piękna bowiem jest tegoroczna jesień!

Nasze Anusia, Zosie i Helenki nie będą się skarżyć ani na Janków, Stachów ani na „Maksy i Ludwiki”, bo jesień przynosząc radość życia, choć sama smetna — daje nam wiele wesołości i pięknych chwili.

Przebież to nasza polska jesień!...  
Wi. H. S.

## Opinia kół naukowych o wyrobach Centra

1 p. profesor Dr. Gustaw Przychocki  
Rektor Uniwersytetu Warszawskiego, pisze:



wszystko toleruje z jakąś zalste ślamazarną tolerancją, dlatego chyba tylko, że przedsiębiorstwa te, oprowadane przez kapitał i wpływy niemieckie, nie spieszą się ze zmianą nazwy firm mimo, że ciągną z terenu Województwa Śląskiego milionowe zyski. Ta nasza ślamazarna tolerancja może nam kłedyś bokiem wyjść, toteż warto pomyśleć o jej zlikwidowaniu i zastąpieniu postępowaniem, odpowiadającym naszym interesom i naszej godności!

Nakoniec jeszcze jedno: Gdyby funkcjonariusz dyrekcji tramwajowej w Katowicach doświadczył jakichkolwiek przykrości lub „zemsty” za to, że mimo swej woli przez treść rozmowy telefonicznej „odsłonił” nam „tajemnicę” urzędowania tego przedsiębiorstwa, to deklarujemy z tego miejsca temu funkcjonariuszowi naszą pełną obronę i opiekę.

Do odpowiednich władz polskich apelujemy, by energicznie wglądnięt w

stosunki panujące w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej i zapewniły językowi polskiemu i społeczeństwu polskiemu należyty szacunek ze strony tych przedsiębiorstw!!

Konieczność interwencji jest aż nadto uzasadniona i pilna! Prowokacyjnym lekceważeniem i jaskrawemu forytowaniu niemczyzny trzeba wreszcie położyć zdecydowany kres! E. R.

### Ogłoszenie.

Zawiadamiamy Szanowną Klientele, że w nowej książce telefonicznej zapodano mylnie nasze numery telefonów, które powinny opiewać następująco:

Nr. 16-98 Administr. i Redakcja

Nr. 4-26 Redakcja nocna

Nr. 8-78 Drukarnia Śląska.

Administracja „Polski Zachodniej”.

**RADOŚĆ ŻYCIOWA I SIŁE DO PRACY**  
TWORCZEJ odczuwacie tylko wtedy, jeżeli Wasze wewnętrzne organy (żołądek, watra, nerki) sprawnie funkcjonują, a ciało Wasze i krew Wasza wolna są od obcych, szkodliwych związków. Do tego rezultatu prowadzi całkiem naturalna droga codziennego zażywania rano na czczo, ¼ szklanki naturalnej wody gorzkiej Saxlehnera „HUNYADI JANOS”. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

### Czas pomyśleć...

W dniu 2 listopada br. dorocznym zwyciężają otwierają po dwumiesięcznej przerwie swe podwoje Uniwersytety Ludowe. — Ledwie przebrzmiały echa gwarów uczestników kursów letnich, gdy nadchodzi chwila, kiedy nowe zastępy młodzieży wypełnią je swym młodem życiem.

Jak wiadomo nam Uniwersytety Ludowe założone przez zasłużone na polu oświaty Tow. Czytelń Luł. mają za zadanie podnieść stan oświaty na polskiej wsi. Na polskich terenach przemysłowych. Niosą one światło wiedzy, dla tych wszystkich obywateli, którzy nie zdołali jej posiadać w latach swej pierwszej młodości, bądź nie mogli opanować większego zakresu wiadomości potrzebnych do życia, swym dziecięcom natchnawszy umysłem.

Dziś, gdy po wielkiej wojnie, normowały się stosunki w naszym kraju, musimy wyrównać swe braki i niedomagania na każdym polu. Osiągnięcie ich jednak nastąpić może przez uświadomienie, przez wyrównanie braków wiedzy. Zwłaszcza za wsi polskiej i wśród ludności pracującej w ośrodkach przemysłowych, braki te dają się najwięcej odczuwać. Zatem ci ludzie winni najbardziej zwrócić uwagę na Uniwersytety Ludowe, które są w życiu niejednego tym ostatnim etapem, w którym może się dokształcić i rozjaśnić swój umysł. Nadto należy zwrócić uwagę, że w murach Uniwersytetu słuchacze, prócz całego szeregu wykładów praktycznych i ogólnych, które im dopełniają swe wiadomości naukowe, — znajdują drugi dom, drugą rodzinę. Wspólne życie w internacie, wspólne pogawędki, zebrania, wycieczki i obcowanie ze swymi wychowawcami, wpływa ogromnie na wyrobienie ogólne, na zachowanie i ogładę towarzyską. Wszyscy więc, którym dobro ogólne i osobiste leży na sercu, niechaj żądają perspektyw, by już w zimowym pięciomiesięcznym kursie męskim mogli wziąć udział.

Zapisywać się mogą kandydaci od 18-go do 40-go roku życia. Czesne i opłata wynoszą za cały kurs z utrzymaniem 350 zł. płatne nawet ratami.

Zgłoszenia nadsyłać należy pod adresem: Uniwersytet Ludowy — Otdolony Wlkp. Rozpoczęcie kursu męskiego 2 listopada do końca marca.



## Jeszcze raz o roli posłów N. P. R. na ostatniemu posiedzeniu Sejmu Śląskiego.

Organ N. P. R. „Śląski Głos Poranny“ uczuł się dotknięty treścią porannego sprawozdania z ostatniego posiedzenia Sejmu Śląskiego, na którym, co z ubolewaniem musielśmy stwierdzić, posłowie N. P. R., czy to pod wpływem zupełnego niezorientowania się w sytuacji, czy też może na skutek jakiegoś uprzedniego porozumienia, udzielali poparcia demagogicznym wnioskowi p. Korfatego. Zaznaczyliśmy pozątem, że najbardziej jaskrawymi sojusznikami p. Korfatego okazali się posłowie Mildner i Sikora, podczas gdy poseł Grajek był niezdecydowany, ale i on jednak w końcu uległ terrorowi p. Korfatego i jego „Jaczecce“ w klubie N. P. R. w osobie posła Mildnera.

„Śląski Głos Poranny“ jest oczywiście bardzo niezadowolony, żeśmy bez obsłonek ujawnili tak kompromitujące zachowanie się posłów enpeerowskich, to też usiłuje osłabić wrażenie naszego sprawozdania, nazywając je „demagogią“. Zarzuca pozątem to pismo naszemu sprawozdawcy niesumienność i kłamstwo. Kłamstwem mianowicie ma być nasze twierdzenie, że „wniosek N. P. R. o podwyższenie kredytu na ziemniaki uzasadniał p. Korfanty“, albowiem wniosek ten uzasadniał w imieniu N. P. R. poseł Sikora, na dowód czego przytacza „Śl. Głos Poranny“ treść jego przemówienia w tej sprawie.

W odpowiedzi enpeerowskiemu organowi stwierdzamy co następuje: W dyskusji nad sprawą przyznania kredytów na kartofle dla biednej ludności po referacji sprawozdawcy komisji posła ks. Brzóska, pierwszy zabrał głos p. Korfanty, który bardzo szeroko uzasadniał konieczność przyjęcia wniosku N. P. R. o podwyższenie kredytu do wysokości 1½ miliona złotych.

Następnie zabierali głos posłowie: Biniszklewicz, Janicki, jeszcze raz p. Korfanty, poseł Rakowski, wreszcie dopiero poseł Sikora, który zabrał głos przedewszystkiem dlatego, by ustosunkować się do nowego wniosku, jaki w tej sprawie wpłynął, a mianowicie wnioskowi noszącego Biniszklewicza o podwyższenie kredytów jeszcze o dalsze ½ miliona, czyli do wysokości 2 milionów. Poseł Sikora w swym przemówieniu wypowiedział się przeciw temu wnioskowi, podtrzymując w imieniu swego klubu wniosek o 1½ miliona.

Taki był przebieg pierwszej części dyskusji w omawianej sprawie. W dalszej dyskusji, która rozwinęła się nad treścią oświadczenia, jakie złożył w imieniu P. Wojewody dr. Chrzanowski, przedstawiciel N. P. R. wogóle głosu nie zabierał, solidaryzując się widocznie z argumentami p. Korfatego. Potwierdzenie tego przypuszczenia znajdujemy we wczorajszym wydaniu „Śl. Głosu Porannego“, w szczegółowym sprawozdaniu z ostatniego posiedzenia Sejmu.

Jeśli więc w sprawozdaniu swym napisaliśmy, że „wniosek N. P. R. uzasadniał p. Korfanty“, to, niestety, odpowiadało to prawdzie, gdyż całe zachowanie się posłów N. P. R. na owym smutnym posiedzeniu potwierdza to nasze twierdzenie.

Cała zaś obecna złość i zdenerwowanie enpeerowców jest po niewczasie, gdyż trzeba niestety wypić to piwo, które się samemu nieopatrnie nawarzyło. Stef

### Każdy podoficer rezerwy

powinien być zorganizowany

w Ogóln. Zw. Podoficerów Rezerwy R.P.

Zgłoszenia: Katowice, ul. Plebiscytowa 1. IV p.

## Ziemniaki dla najbiedniejszej ludności powiatu katowickiego.

(.) Wydział Powiatowy w Katowicach, po odbyciu w dniu 2 bm. przetargu, zakupił dla bezrobotnych i biednych pow. katowickiego 1850 ton ziemniaków.

Powyzsza ilość ziemniaków została podzielona na gminy powiatu tak, jak następuje: Myslowice 150 ton, Brzazinka 50 ton, Brzeczokowice 20 ton, Badgów 10 ton, Bielszowice 130 ton, Bykownia 20 ton, Bytków 40 ton, Chorzów 70 ton, Halemba 20 ton, Janów 100 ton, Klodnica 10 ton, Kochlowice 90 ton,

Kolczyce 70 ton, Maciekowice 10 ton, Makoszowy 60 ton, Mała Dabrowka 100 ton, Michalkowice 60 ton, Nowawies 200 ton, Pawłów 70 ton, Przelajka 10 ton, Rozdział 100 ton, Siemianowice 310 ton, Szopienice 90 ton i Wesołowice 60 ton.


Rozdział ziemniaków pomiędzy bezrobotnych i biednych nastąpi w ramach instrukcji zaopatrzenia w ziemniaki ludności Wojew. Śl., dotkniętych kryzysem przemysłowym (1928/29 r.), wydanej przez Wydział Pracy i Opieki Społecznej Śl. Urzędu Wojewódzkiego.

*Delikatna bielizna  
nie należy do zbytku*

od czasu ukazania się  
Kryształków Mydlnych Elida. Jedwabie  
i koronki można teraz  
prac bez trudu i bez  
obawy uszkodzenia  
ich. Delikatna bielizna  
konserwuje się jak nowa  
przez długie lata.

Kryształki Mydlane  
Elida delikatnie perfumowane,  
są również czyste i łagodne,  
jak znane mydło Elida-  
Ideal.

**ELIDA**  
KRYSZTAŁKI  
MYDLANE



## Z posiedzenia Rady miejskiej w Mysłowicach.

Publiczne posiedzenie Rady miejskiej w Mysłowicach odbyło się dnia 12 bm. Przed przystąpieniem do porządku dziennego uchwalono nagłość trzech wniosków magistratu, z których jeden uznano jako tajny.

Rada przyjęła do wiadomości szereg doniesień głównie dotyczących różnorodnych przedsięwzięć miejskich; następnie znieślono rozporządzenie policji miejskiej jeszcze z dnia 16. 11. 1927 r., zabraniające robotnikom w ubraniu roboczym chłodzenia po chodniku, a spychające ich na jezdnię. Rozporządzenie to przypomina, na jakie szkany nieludzkie był dawał narazony robotnik polski na Śląsku...

Naczelnikiem Okręgu X. dla spraw ubogich wybrano st. insp. skarbowego p. Franciszka Jarosza, a jego zastępcą p. Al. Kmicikiewicza. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa waloryzacji wkładek oszczędnościowych w Miejskiej Kasie Oszczędności. Rada jednogłośnie uznała, że na mieście ciąży obowiązek sprawliwego zwaloryzowania wkładek

oszczędnościowych, zwłaszcza sierocych. Ostatecznie uchwalono zwaloryzowanie wkładek sierocych na 50%, spłacaalnych w ciągu 5 lat, a wszelkich innych na 25% także w ciągu 5 lat.

W sprawie ustalenia stawki podatku budynkowego nie doszło do porozumienia; swego czasu Rada uchwaliała obniżenie stawki do 3% pro mil.; Magistrat nie zgodził się na to i wybrał do Komisji pojednawczej pp. mec. Kudere i Tomana. Rada we swej stronie wybrała pp. Krupa i Walczocha.

Ten dobór personalny Komisji spotkał się ze sprzeciwem niektórych radnych, ponieważ zasiadają w niej sami kamicznicy.

Uchwalono przystąpić natychmiast do budowy nowego domu przy ul. Rymera i roboty budowlane powierzono firmie Krawczyk z Mysłowic.

Rada zgodziła się na przyjęcie przez miasto gwarancji na 15 lat płatności czynszu dzierżawnego za teren wydzielony od probostwa pod budowę stadionu Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.

## Mównica publiczna.

Gorzkie owoce chorobliwych ambicji.

Otrzymujemy następujące uwagi: Zdaćby się mogło, że po zmianach, jakie zaszły na czolowych stanowiskach urzędu gminnego i w kierownictwie szkół miejscowych — zakwitnie u nas zgoda i współpraca na terenie życia społecznego. Niestety — w dalszym ciągu widzimy jednostki niezgodliwe, które nie kontrolują swego postępowania.

I tak np. niedawno temu na konstytuującym posiedzeniu komitetu miejscowego tygodni lotniczego p. D. przyjął wybór i wszedł do ścisłego zarządu. Na drugi jednak dzień p. D. bez uzasadnionej przyczyny zrezygnował całkowicie z współpracy nad propagandą lotniczą. Drugi taki p. M. przesłał mu przez komitet „Opieki nad Dzieckiem“ odznakę honorową, na drugi dzień zwrócił z dopiskiem, że do „takich koniunktów“ należeć nie chce (!?). Co gorsza, kiedy wszystkie towarzystwa miejscowe z nauczycielstwem na czele ruszyli do kościoła 9. 11. 28 r. na mszę św., to pp. kier. D. i M. szli w kierunku przeciwnym, ironicznie uśmiechając się. Gdzież tu poczucie odpowiedzialności społecznej? Gdzie poczucie powagi zajmowanych posterunków? Gdzie koleżeńskość? Co pomyślał sobie dzieci i rodzice? Co powiedzą najbliżsi sąsiedzi?

Nie chcemy rozdwójni, ani skarg i różnic posmieiwisk, ale żądać musimy na rubieżach zachodnich pracy twórczej i zgodnej a chorobliwe warcholstwo i wybujałe ambicje osobiste musimy karcić.

Pod adresem tych jednostek, które zamiast pracy wnoszą niesnaski oraz udają się ze skargami nieuzasadn. do różnych instytucji i partii, odzywamy się: udercie się w pierś i mówcie z skruchą otwartą: „mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.“

Na koniec wskazać jeszcze trzeba na ostatni fakt, który zaszedł w sam dzień uroczystości dziecka w dniu 18. 11. 28 r. i który bezwzględnie zasługuje na publiczne napiętnowanie. W dniu tym mimo ustalonego programu pp. kier. wylamali się z pod wspólnego kierunku, idąc już po nabożeństwie z kościoła innymi ulicami, a co robiło bardzo przykre wrażenie. Bolesniejsza jeszcze była dla dzieci i rodziców uroczystość leśna, gdzie zauważono wyraźnie cechę niezgody.

Należy spodziewać się, że tych kilka uwag posłuży do otrąśnięcia się i podjęcia przez tych panów faktycznej pracy społecznej w Bielszowicach.

Observerator.

## Karygodne postępowanie pracownika komunalnego.

Z Bielszowic pisza nam: W dniu 30 września b. r. w godzinach wieczorowych przechodził w stanie podpiętym w towarzystwie swej matki pracownik biurowy Urzędu Gminnego ul. Kościelna, wyprawiając różne burdy. Zagadnięty przez jedną dziewczynę z rodziny polskiej, oświadczył jej: „Halt die Fresse, du polnisches Schwein!“, okazując tem samym swój charakter i usposobienie. Smutnym jest, że podobne indywidua zajmują jeszcze stanowiska w urzędach polskich. Zwracamy niniejszem uwagę p. naczelników gminy na postępowanie tegoż funkcjonariusza. Należy dać temu osobnikowi nateczkę, jak powinien traktować funkcje urzędnicze polskie. Należałoby miejsce tego pana zastąpić synem uczciwej polskiej rodziny.

Dalszych spostrzeżeń na razie nie podajemy, sądząc, że opublikowanie tego przykładu przyczyni się do opanowania się innych pracowników, zarządnym germanizmem. (—) Burda.

Obszar ten zajmuje 26 morgów, a czynsz wynosi równowartość 2 centarów żyta od morga — rocznie.

Z wniosków pilnych Magistratu uchwalono: wybrać na miejsce radnego Mańki, który wystąpił z Rady, radnego Kuluse do wszystkich komisji, w których zasiadał poprzednik.

Na zakup bielizny dla starców i dzieci w Zakładzie św. Józefa uchwalono dodatkowy kredyt w wysokości 1200 zł., nadto zatwierdzono przydział zakładu 5 ton koksu z gazowni miejskiej na okres zimowy.

Na tem zakończono jawną część obrad i przystąpiono do rozpatrywania wniosku Magistratu w sprawie pożyczki na prowadzenie kasy targowej w Karłowicy. X.

Konfektę męską i damską na sezon jesienny poleca w największym wyborze po cenach przystępnych

Dom Cukierni J. Krell, Katowice, 3-go Maja 23





# Zupełna Wypzedaż!

towarów znajdujących się w składach byłej firmy

**Lipschütz i S-ka, ul. 3-go Maja nr. 10**

rozpocznie się w poniedziałek, dnia 15-go października 1928 r.

Do wyboru:

**Materiały wełniane, jedwabie, aksamity, brokaty, firany, koronki, chodniki, dywany i t. d.**

**Udzielamy od 10-40% rabatu!**

**„TEXTYL“ Bracia ul. 3-go Maja 10**  
Wassertheil

## Kalendarzyk zebrań.

Dnia 14, października.

**Katowice.** Zebranie grupy zabrzkiej Zw. Powst. Śl. o godzinie 10 w Strzesze Górniczej.

**Katowice.** Zebranie filii Zw. Uchodźców Śl. o godzinie 15 w sali Strzechy Górniczej.

**Katowice.** Miesięczne posiedzenie Kat. Koła Abstynentów o godzinie 4.30 popoł. w Domu Związkowym przy kościele N. M. Panny.

**Katowice.** Zjazd kasjerów kolejowych, stacyjnych, towarowych i biuletowych odbędzie się o godzinie 10 w sali p. Nalep, ul. Kościuski.

**Katowice.** Zjazd Zarządów Kół Miejskowych Związku byłych Marynarzy odbędzie się o godz. 9. rano w sali Domu Związkowego, przy ul. Mickiewicza 8.

**Katowice.** Walne zebranie Stow. Mi. Polskiej Mielki przy katedrze odbędzie się o godz. 2.30 w sali Domu Związkowego.

**Katowice.** Zebranie Tow. Wycieczkowego „Jaskółka“ odbędzie się o godzinie 4 w sali „Strzechy Górniczej“, ul. Andrzeja.

**Katowice.** Zabawa taneczna Tow. Śpiewu „Im. ks. Damrotha“ rozpoczyna się o godz. 19 w sali „Strzechy Górniczej“.

**Orzeszów.** Zebranie Zw. Powst. Śl. o godz. 17 w lokalu p. Br. Pyki.

**Orzeszów.** Zebranie miesięczne Og. Zw. Podof. Rez. (koła Orzeszów) odbędzie się o godz. 14 na sali p. Pyki, na które zaprasza się wszystkich członków oraz dotychczas niezorganizowanych podoficerów rezerwy.

**Janów.** Zebranie nadzwyczajne członków Og. Zw. Podof. Rez. o godzinie 10 w sali p. Saurera w Janowie.

**W. Halduki.** Zebranie miejscowe Zw. Powst. Śl. o godzinie 14 w sali p. Absolona (dawnie Michalik). Wykłoszony zostanie interesujący referat.

**Huta Hubertus.** Zebranie filii Zw. Uchodźców Śląskich o godzinie 16.15 w sali p. Kuklińskiego Rybnik.

**Rybnik.** Zebranie Zw. Powst. Śl. grupy uchodźczej gliwicko-toszeckiej o godzinie 15 (3 po poł.) w lokalu p. Frossa (Rybnik-Paruszowice).

**Rybnik.** Zebranie Zw. Powst. Śl. grupy Rybnik - Smolna o godzinie 10 w lokalu p. Pandra. Po zebraniu wyznacz na strzelnicę.

**Król. Huta.** Zbiórka Tow. gimn. Sokół o godzinie 7.30 na rynku, o godzinie 7.45 odmarsz do kościoła św. Jadwigi na nabożeństwo.

**Rybnik.** Zebranie planierzy powiatu rybnickiego odbędzie się o godzinie 12 w rzeźni miejskiej.

**Nowe Halduki.** Zebranie wszystkich towarzyszy polskich o godzinie 5 po poł. w sali p. Gerzina.

**Nowe Halduki.** Zebranie Związku Marynarskiego odbędzie się o godzinie 3 w lokalu p. Gerzina.

**Szarleń.** Nadzwyczajne walne zebranie koła miejsc. Z. O. K. Z. odbędzie się o godz. 3.30 w lokalu p. Bliży.

**Knutów.** Walny zjazd Okręgu 5. Baonu XII. Zw. Powst. Śl. o godzinie 10 przed poł. w sali hotelu konalnego.

**Król. Huta.** Zbiórka gr. gliwicko-toszeckiej o godzinie 7.30 rano koło Ratusza.

**Król. Huta.** Zbiórka grupy polsko-ślęskiej o godzinie 7.30 przy Ratuszu.

**Różdźki-Szopenice.** Zebranie Towarzystwa Katolickich Młodzieńców odbędzie się o godz. 4 w szkole I. w Różdźku.

**Dab.** Zebranie miesięczne Tow. wycieczk. „Szarotka“ odbędzie się o godzinie 2 pop. w sali p. Piotra Kosza.

**Godzina Kosza.** Zbiórka Og. Zw. Podof. Rez. R. P. o godzinie 8.30 przed dworcem w Chęszciu.

**Ruda.** Zbiórka grupy bytomskiej Zw. Powst. Śl. o godzinie 6 rano w szkole VI. Członkowie stawia się w mundurach.

## Skazanie „Volksbundowców“ na dotkliwe kary.

Do wczorajszego artykułu, dotyczącego szpiegostwa „Volksbundu“ podajemy dalsze szczegóły. Sąd po przerwie obiadowej o godz. 4 po poł. przystąpił do dalszego przesłuchania świadków. Ciekawe było zeznanie nadkomisarza Chomrańskiego, który przeprowadził rewizję w biurach Volksbundu. Przeglądał akta i na ich podstawie doszedł do wniosku, że Volksbund obraca kolosalnymi sumami, jego przychody i rozchody są imponujące. Ponieważ zaś wkładki są minimalne, stąd prosty wniosek, poparty istotnie dowodami, że są dobroczyńcy, których szukać należy w części zagranicą, a w części w kasach wielkiego przemysłu na Śląsku. Ołbrzymie sumy w markach, dolarach i funtach wpływała przedewszystkiem za pośrednictwem „Geschäftsstelle der Handelskammer in Hamburg“, z „Deutsches Ausländisches Institut“ w Stuttgarcie i ciężkiego przemysłu. W książkach figurują kwoty wypłacone i na rece oskarżonych członków, bądź to jako zwroty kosztów podróży, lub numeracji i za „Specjalne czynności“, do kilkuset złotych.

Stwierdzono na podstawie dokumentów, że Ernestówna przestrzegala władze niemieckie przed przebywaniem tam obywateli polskimi, jako niebezpiecznymi agitatorami polskimi, również udowodniono innym oskarżonym, że denuncjowali szereg osób, ubiegających się o prace lub pobytu po stronie niemieckiej.

Sąd przesłuchał szereg świadków odwodowych, stawionych przez obrońców na okoliczności, że oskarżeni w czasie krytycznym i przedtem byli zupełnie „lojalnymi obywatelami polskimi“. Świadkowie ci zeznali, że Ernestówna podczas referatu na zebraniu Volksbundowców namawiała do lojalności, Minchowski był bezpartyjnym. Struchlik uszczeszczał nawet w wiece polskie. Dylong, mimo redukcji robotników, przyjmował Polaków na kopalnię, Śniadek zaś jest najojalniejszym obywatelem Łazisk Średnich!

Wobec wyczerpania świadków, trybunał na wniosek prokuratora przeczytał szereg listów, stwierdzających denuncjacje oskarżonych, między innymi list Ernestówny, skierowany do konsulatu niemieckiego w Katowicach, w którym prosi o zarządzenie natychmiastowego przytrzymania na granicy przeprowadzającego się optanta polskiego i nadmienienia wyraźnie, że zrozumi-

niałych powodów uczynić tego ona nie chce.

W dalszym ciągu rozprawy sąd wysłuchał przy wykluczeniu jawności orzeczenia ekspertów sztabu generalnego, poczem prokurator Trojanowski zabrał głos i w dłuższym przemówieniu, stawiając sumowanie całego przewodu sądowego, raz jeszcze podkreślił, iż oskarżeni zdawali sobie sprawę, iż popełniali przestępstwa, uzasadniając istotę przewinienia oskarżonych, żądał kary pierwotnej zasądzonych.

Następnie przemawiał obrońca dr. Bał, który podniósł, że zastosowanie § 92 co do oskarżonych nie może nastąpić, bo nie było tajemnic ani faktów. Oskarżeni są zupełnie „lojalnymi obywatelami“, i nie ukrywali swej działalności. Wnosi on o uwolnienie wszystkich oskarżonych.

Wobec tego, że oskarżeni nie skorzystali z prawa przysługującego im „ostatniego słowa“, sąd około godz. 22 udał się na naradę.

Krótko przed północą zapadł wyrok, który podaliśmy już w wczorajszym numerze. Sąd na podstawie przeprowadzonej rozprawy przyszedł do przekonania, że oskarżeni zdradzali ważne tajemnice, szkodziły wprawdzie pojedynczym obywatelom, a tem samem przynoczące szkody Państwu polskiemu. Oskarżeni wiedzieć musieli, że popełniają przestępstwa, gdyż są ludźmi inteligentnymi. W każdym razie skutki ich czynów były fatalne.

## Sprawa volksbundzisty Dudka ponownie odroczone.

Po całodziwniej rozprawie tajnej dnia 11 bm. przeciw członkom głównego zarządu „Volksbundu“ radcy Dudkowi oskarżonemu o zdradę tajemnic wojskowych na rzecz Niemiec, sąd na wniosek obrońcy postanowił rozprawę odroczyć do soboty.

Dnia 13 bm. sąd dalej rozpatrywał sprawę przy zamkniętych drzwiach, przesłuchując głównego świadka dowodowego K. Pielawskiego, prof. grafologii Króla, kapitana sztabu generalnego Rzychonia oraz kapitana Józefa Kormanina, wszystkich wezwanych dodatkowo.

W końcu, z powodu zawezwania nowego świadka dowodowego, sąd uchwalił rozprawę ponownie odroczyć do środy, dnia 17 bm.

**Ruda.** Zebranie grupy miejscowej Zw. Powst. Śl. odbędzie się o godzinie 14 w hotelu „Piast“.

**Mała Dąbrowka.** Zbiórka grupy miejsc. Zw. Powst. Śl. o godzinie 6.30 rano na placu koło Domu Związkowego.

**Halduki W.** Zebranie grupy zabrzkiej Zw. Powst. Śl. odbędzie się o godzinie 14 w Domu Związkowym, ul. Kościelna.

**Bacznosc powstancy powiatu katowickiego.**

Zarząd Powiatowy wraz z Komendą Powiatową W. F. i P. W. na pow. Katowice urzadza w niedzielę, dnia 14 października br. swę „Święto Powstańców“ połączone z ćwiczeniami polowymi i zawodami sportowymi.

Zbiórka o godzinie 8.30 grupy powiatu za-

chodni, na rynku w Katowicach. Zbiórka grup Pow. wschodni, według rozkazu w Muchowcu. Apelujemy do grup miejscowych, by do obchodu święta stawili się grupy punktualnie i gremialnie w wskazanych punktach zbornych bez względu na pogodę.

Za Zarząd Pow. Zw. Powst. Śl.  
(-) R. Kula, prezes.  
Komenda Pow. W. F. i P. W. na pow. Katowice.  
(-) Kalebma H., ppor. rez.

**Bacznosc powstancy pow. Swietochlowice.**

Zarząd Powiatowy Związku Powstańców Śl na powiat Swietochlowice, komunikuje, że dnia 14, bm. odbędzie się o godzinie 10 przed południem w lokalu p. Michalika w Swietochlowicach przy ul. Bytomskiej Nr. 26 odprawa D-ów

## Wiadomości gospodarcze.

Do wystawców P. W. K.

Z dniem 1 listopada b. r. z powodu przepelnienia poszczególnych hal oraz braku wolnych miejsc pod nawilony firmowe, Dyrekcja P. W. K. zamyla liste zgłoszeń. Po 1-ym listopada Dyrekcja zajmie się ściślem wyznaczeniem stoisk oraz ich stroną dekoracyjną.

**Uzyskanie gazów ziemnych w Daszawie.**

W dniu 9 bm. Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych „Polmin“, w czasie wiercenia szybu w Daszawie, natrafiła w głębokości 777 m. na gazy ziemne, z produkcją 200 metrów sześć. na minutę. To doniosłe dowierzenie, w związku z budowa gazociągów „Polminu“ z Daszawy do Drohobycza, niezależnie „Polminu“ od innych producentów gazu. Dobycywalcy są z nowemu szybu gaz jest czysty i suchy, bez żadnej domieszki części gazolinowej.

**Zaopatrywanie rolników w nawozy sztuczne.**

W dniu 3 b. m. odbyła się w Ministerstwie Rolnictwa konferencja z udziałem przedstawicieli Banku Polskiego, Banku Gospod. Krajow. Państw. Banku Rolnego oraz Banku Cukrownictwa, Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie, jako też naczelnych organizacji rolniczo-handlowych, w sprawie zaopatrzenia rolnictwa w nawozy azotowe na sezon wiosenny 1919 r. W wyniku narad ustalone zostały ilości nawozów azotowych, jakie będą mogły być dostarczone królowym konsumentom przez polski przemysł nawozowy, na najbliższy sezon, oraz przybliżone zapotrzebowania na te nawozy ze strony gólniczych organizacji odbiorczych. W związku z silną potrzebą importowania pewnych ilości nawozów azotowych, uczestnicy konferencji wypowiedzieli się za planowaniem zorganizowania importu i ograniczeniem go do tych rozmiarów, w jakich zapotrzebowanie nie może być pokryte produkcją krajową.

baonu, kompanii i wszystkich zarządów grup, którzy powinni ze sobą przynieść rozliczenie z sprzedaży biletów z zawodów Komendy Powiatowej. Równocześnie winni stawić się wszyscy sportowcy, którzy brali udział w zawodach mistrzostwo komendy głównej dnia 29. i 30. września br. Na odprawę powinni się bezwarunkowo wszyscy stawić. Sprawy bardzo ważne.

## Sztandary

artystycznie wykonuje  
**Agnieszka Mencykowska,**  
Szenowice, ul. Szosowa 36, m. 2  
Specjalność: twarze haftowane.

Dnia 21, października.

**Katowice.** Ogólny Związek Podoficerów Rezerwy koła Katowice obchodzi w niedzielę, dn. 21 października br. uroczystość poświęcenia sztandaru, wobec czego uprasza się wszystkie koła, by w tym dniu nie zwolniali żadnych zebrań, lecz wzięły gremialny udział wraz ze sztandarami w powyższej uroczystości.

Zarząd Okręgowy.



# Życie sportowe.

## Gdzie i kto walczy dziś!

O mistrzostwo Lig.

- w Król. Hucie:**  
Ruch — Czarni  
Sędziuje p. Arczyński z Krakowa
- w Poznaniu:**  
Warta — Pogon  
Sędziuje p. Laetig z Łodzi.
- w Lwowie:**  
Hasmonea — Cracovia  
Sędziuje p. Brzeziński z Poznania
- w Łodzi:**  
L. K. S. — Polonia  
Sędziuje p. Rosenfeld z Bielska.
- w Krakowie:**  
Wisła — Legia  
Sędziuje p. Marczewski z Łodzi.  
wreszcie szósty mecz pomiędzy  
Warszawianką a T. K. S.  
nie odbędzie się z powodu rezygnacji  
T. K. S.

O wejście do Lig.

- w Katowicach:**  
Pogon — Victoria, Sosnowiec  
Sędziuje p. Piotrowski.
- w Bydgoszczy:**  
Polonia — L. T. S. G.  
Sędziuje p. Baranowski.
- w Przemyslu:**  
Polonia — 22 p. p. Siedlce  
Sędziuje p. Zweig.

Mecze przyjacielskie.

- w Katowicach:**  
I. F. C. — Polcyjni K. S. Katowice
- w Krakowie:**  
Garbaria — K. S. 07 Siemianowice
- w Małej Dąbrowce:**  
K. S. M. Dąbrowka — K. S. Chorzów
- w Bielszowicach:**  
Zgoda — Zjednoczeni P. Sp.
- w Ligocie:**  
Ligocianka — Wawel, Wirek
- w Katowicach:**  
Kolejowy K. S. — Naprzód, Lipiny
- w Wetnowcu:**  
Orzeł — Stadjon
- w Królewskiej Hucie:**  
Amatorski K. S. — Śląsk, Świętochłow.
- w Szoplicach:**  
K. S. 06 Myslowice — Diana

Dzień sztafet sokolich.

Okręg II. Związku Sokolów Dzielniczy Śląskiej przeprowadza dziś, o godz. 9,30 rano na boisku Kolejowego K. S. „Dzień sztafet”.

Na program „Dnia sztafet” składają się następujące biegi sztafetowe:

- 1) Sztafeta 4×100 mtr. (druhow)
- 2) Sztafeta 4×75 mtr. (druhen)
- 3) Sztafeta 4×75 mtr. (młodz. męsk.)
- 4) Sztafeta 4×60 mtr. (młodz. męsk.)
- 5) Sztafeta 4×60 mtr. (młodz. żeńsk.)
- 6) Sztafeta 10×100 mtr. (druhow) o nagrodę prezidenta miasta Katowic dr. Adama Kocura.
- 7) Sztafeta 4×100 mtr. (druhen) o nagrodę przewodniczącego Rady miejskiej dr. Wł. Dąbrowskiego
- 8) Sztafeta 4×200 (młodz. męska)

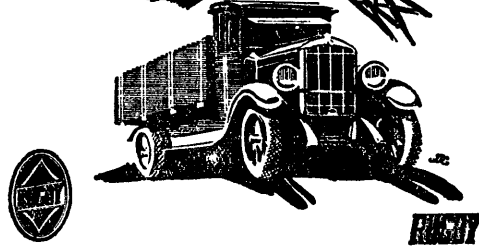
Nowy kobiecy rekord Polski.

W trakcie zawodów lekkoatletycznych w Tarnowie Lonka (Cracovia) pobiła rekord polski w rzucie oszczepem, osiągając 34,32 mtr.

Prof. Turzański prezesem Iskry.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie K. S. Iskra w Siemianowicach wybrało jednogłośnie na prezesa klubu znanego działacza sportowego prof. Turzańskiego.

CIĘŻSZĄ PRACĄ  
CIĘŻSZĄ PRACĄ  
CIĘŻSZĄ PRACĄ



Wybierzcie najcięższą drogę—stroną płaszczyzną, pełną wyboi i spróbujcie na niej samochód „RUGBY”. Gdzie dotychczas wasz dawny motor odmawiał posłuszeństwa i zwątpieni — naprzemiennie usiłowałeś pokonać ciężką drogę, tam samochód „RUGBY” wspinie się pewnie, uragając przeszkodom.

Bez wysiłku wyprowadza was z opresji i zmienia wasze zwątpienie w podziw i uznanie dla tej niezwykłej sprawniej maszyny.

Spróbujcie na samochodzie „RUGBY” przebyć najcięższą drogę, jakich nie brak w Polsce, aby poznać, czym w technice samochodowej jest geniusz twórcy tego fenomenalnego samochodu.

Samochód ciężarowy „RUGBY L” zbudowany jest na długim i niskim podwoziu, specjalnie dla szybkiego przewozu ciężarów. Koła stalowe, gumy 30 x 5 przód, 32 x 6 tył, wzmocnione. Wyposażony w słynny silnik „Continental” z tłokami aluminiowymi, zawieszony na amortyzatorach gumowych, samochód „Rugby” jest niezrównany w sile, szybkości i elastyczności. Gaźnik oszczędnościowy „Tiltotson” czyni go wysoce ekonomicznym w zużyciu benzyny, 4 potężne hamulce o powierzchni hamowania 2250 cm.<sup>2</sup> zapewniają mu zupełne bezpieczeństwo jazdy przy maximum obciążenia, bez względu na szybkość.

Wszystkie udogodnienia techniczne zastosowane w tym samochodzie: filtr do ropy, powietrza, benzyny, połączenie kardana metalowo-gumowe, specjalna automatyczna pompa do ropy w skrzynce biegów, 4 szybkości wprzód — jedna wstecz.

Jedna próba przekona was, że samochód „RUGBY” tworzy zupełnie odrębną klasę.

„Rugby L”  
Nośność 2100 kg.

„Rugby X”  
Nośność 1850 kg.

„Rugby Commercial”  
Nośność 850 kg.

Wszystkie części zamienne na składzie.



FABRYKAT DURANT MOTORS, INC. U. S. A.  
JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ I W. M. CDAŃSK  
**BRACIA STEFAN i PIOTR BERGMAN**  
INŻYNIEROWIE

Salon wystawowy i sprzedaż: ul. Marszałkowska 154. Tel. 272-74  
Warszawa  
Dział części zamiennych: ulica Królewska nr. 35. Tel. nr. 323-60  
Garazo: Książęca 13/19 Obsługa: Królewska 33  
Adres telegraficzny: Bergmanbra.

### Kraków — Górny Śląsk.

W grodzie podwawelskim rozegra dziś reprezentacja nasza międzyokreślone zawody lekkoatletyczne z reprezentacyjnym zespołem Krakowa.

Po wspaniałym sukcesie nad Śląskiem Opolskim, niewątpliwie reprezentacja nasza przywiezie również zwycięstwo z Krakowa, które będzie dalszym potwierdzeniem postępu naszej klasy zawodników.

### Bieg na przełaj pań o mistrzostwo Polski

odbędzie się dziś przed południem na Stadionie w Królewskiej Hucie z udziałem wybitnych zawodniczek Polski.

### Mistrzostwa tenisowe zawodowców.

W Londynie odbywa się turniej tenisowy o mistrzostwo wśród tenisistów zawodowych, w którym wybilja się Roman Najuch, Polak z pochodzenia. Pokonał on Anglika Hare 6:1, 6:1, 6:0 i wszedł do czwartego koła rozgrywek.

Święto Przystosobienia Wojskowego przeprowadza dziś Miejski Komitet W. F. i P. W. w Królewskiej Hucie na Stadionie.

### Okręgowy Ośrodek Wychowania Fizycznego, Katowice

zawiadamia, że z dniem 10 bm. kancelaria Okręgowego Ośrodka Wychowania Fizycznego w Katowicach, została

przeniesiona z Dłwa 23 dywizji piechoty — Załężce do Domu Żołnierza. Odtąd wszelką korespondencję do Ośrodka należy kierować pod adresem: Okręgowy Ośrodek W. F. w Katowicach, Dom Żołnierza.

### Ćwiczenia Ośrodka w sezonie zimowym.

Okręgowy Ośrodek W. F. w Katowicach przypomina wszystkim klubom i stowarzyszeniom sportowym, że z dn. 15 bm. przystępuje do realizacji swego zimowego programu pracy, uruchamiając szereg kursów na salach gimnastycznych z dziedziny gimnastyki, oraz różnych sportów. Ćwiczenia odbywać się będą według następującego porządku:

#### 1) Gimnastyka i lekka atletyka:

Grupa A pań: Środy i soboty od godziny 18—20 w sali gimnastycznej przy ul. Szkolnej.

Grupa A panów: Środa i sobota od godz. 20—22 w sali gimn. przy ulicy Szkolnej.

Grupa B pań: Poniedziałki i piątki od godz. 17—19,30 w sali gimn. przy ul. B. Głowackiego.

#### 2) Pływanie.

Panie: Wtorki i czwartki od godz. 18—19. Panowie: wtorki i czwartki od godz. 19—20 w Łażni m. Katowice.

#### 3) Boks.

Panowie: Wtorki i czwartki od godziny 18—20 dla grupy B początkujących, od godziny 20—22 dla grupy A za-

wodników w sali gimn. przy ul. Szkolnej.

#### 4) Szermierka.

Panowie: środy i piątki w Domu Żołnierza dla grupy B od godz. 18—20, dla grupy A od godz. 20—22.

Zgłoszenia na pow. ćwiczenia nadzyscy należy do Ośrodka W. F. Katowice, Dom Żołnierza. W ćwiczeniach mogą również brać udział niestowarzyszeni oraz pozamięscowol.

### Propagandowy bieg kolarski.

Pierwszy bieg kolarski, urządzony z ramienia Powiatowego Komitetu W. F. i P. W. w Świętochłowicach, a którego techniczną stronę przeprowadził Klub Cyklistów Tempo Wielkie Hajduki. Bieg ten odbył się na przestrzeni 20 km. Startowało 31 zawodników. Punktualnie o godz. 8,10 rano dał znak startu p. Nowiuzak. Z miejsca przejął prowadzenie Słota z Hajduk, którego gonili Szwewerda, lecz wskutek defektu roweru musiał się z konkurencji wycofać. Skutkiem zderzenia się kilku kolarzy, 3 km. przed metą odpadł również i Słota.

Do mety dotarł pierwszy Konieczny Gerhard, Lipiny, Tow. C. w czasie 38 minut 16 sek., za nim Gatońska Konrad, Ruda, K. C., dalej Mrozek Stanisław, Tow. C. N. Bytom, Zieliński Józef, Kl. C. Ruch, Łagiewniki, Neubar Karol, Kl. C. Ruch, Łagiewniki.

Wydawca: „Polska Zachodnia”, Sp. z ogr. odp. Redaktor odpowiedzialny: Wiktor Dyląg w Katowicach. — Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. Katowice, ul. Batorego nr 2. Telefon 6-78





„FILM”

DODATEK TYGODNIOWY „POLSKI ZACHODNIEJ”. POŚWIĘCONY SPRAWOM FILMOWYM I KINOTEATRALNYM

Pod redakcją P. P. W. Wyszomirskiego i W. Kobiaka.

KRYSTA ANKWICZ-SZYJKOWSKA.

Mój pierwszy film.

(Jak powst „Szalas miłości” na ekranie).
Terrrrr... raptowne, ostre wyrwanie ze snu. Nieprzemyślane spojrzenie na bezlistny budzik. Jezus, Marią! Siódma godzina! Skok na lodowata podłoga. Spojrzenie za okno. Słoneczna pogoda górskiego poranka. Wzrost powietrza napęlił płuca. Szalona nieśmiałość radości uderza do głowy. W ciągu 20 minut umyta, ubrana, parząc ustami gorącą czekoladą, studując scenariusz. Kostium bejge, odpowiedni kapelusz, sukienka popielata, biały lis, kostium lila rose — co zielony kapelusz?! poszaleli!

„Groch o ścianę”.

Niemal wszystkie pisma w Polsce, te, które posiadają dodatki, filmowe, jak również i te, które ich nie posiadały, od szeregu miesięcy na swoich łamach walczy o lepsze jutro polskiego filmu.
Každy dzienniki sprawie tej poświęcił kilka artykułów. Každy wskazywał doniosłą rolę przemysłu filmowego, jego znaczenie wychowawcze, propagandowe i t. d. Wszystkie pisma zgodne były, że film polski należy otoczyć najrozsądniejszą opieką i minimalnie opodatkować. Tak rozumując, dziennikarstwo polskie udzielało zawsze bezinteresownie na łamach swoich pism, miejsca na reklamę każdego nowego filmu, a obrazy, które niejednokrotnie zasługiwały na bardzo ostrą krytykę, spotykały się z krytyką przychylną, niedomagając oświetlono sprawiedliwie, wskazując równocześnie na trudności, jakie polski (no większej części amator) producent pokonać musiał.

Kronika filmowa.

W dzień urodzin Clemenceau (liczy 87 lat) znanego polityka francuskiego urządzili mu jego najbliżsi przyjaciele niespodziankę; mianowicie ustawili odpowiednie aparaty w jego prywatnym mieszkaniu i wyświetlili w jego obecności kopie wspomnianego filmu „Ben-Hur”. Na te myśli naprowadziło ich wielkie zainteresowanie, jakie „stary tygryś” okazuje dla filmu, gdy poza częstym uczeszczeniem do kina jest autorem sfilmowanej „Zastony szczęścia”.
Larry Semon — jak donoszą pisma zagraniczne zmarł 8 bm. w Hollywood, znaną pod nazwą „Larry” komik filmowy na zapalenie płuc.
„Eryk wielki” („Eric the Great”), film ten został wyprodukowany już z udziałem Mary Philbin i Konrada Veidta pod reżyserją węgierskiego znaney Dr. Pawła Fejosa. Ilustruje przeżycia wielkiego czarnoksiężnika, który podczas tańca mieczami usiłuje zabić swojego rywala.
Mary Philbin — przyjeżdża w najbliższych tygodniach w towarzystwie matki swojej do Berlina, gdzie zamierza kręcić film, oraz poślibić sześcizna produkcji „Universals”.
Gentleman z Paryża — świetny artysta Adolphe Menjou swoją grą, pełną dyskrycji wykonanego amanta przyciągnie do nadzwyczajnego powodzenia tego filmu produkcji „Paramount”.
Jego ostatni rozkaz — o tym filmie w Emilem Janningsem donosiliśmy już, obecnie podajemy, że od trzech tygodni film ten nie schodzi z ekranu Ufa-Palast w Berlinie mimo 2.500 miejsc w tem kinie. Powodzenie tego filmu jest i u nas pewne, jeżeli ten doskonały artysta gra tak jak w „Człowieku nieopierzonym”.
Dziele Cyrku — (Zirkus Babys) z Karolem Dane i George Arthur, znaną parą komików wyprodukował Metro-Goldwyn-Mayer.
„Carmen z St. Pauli” — prześlizgną Jenny Jugo i Willy Fritsch odtworzą główne role w nowym, bardzo dobrym filmie „Uj”.
„Adwokat rozwodowy” — film pod tym tytułem został wyprodukowany przez Wernera, reżyserowanego przez Heinza Paula. W głównych rolach prześlizgną Aletta Marchal, Igo Sym, Livio Pavanelli, Vivian Gibson i Fritz Alberti.
Charles Kayser — zaangażowany został przez „Emelke” do odtworzenia roli króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III. w filmie p. t. „Waterloo”. Reżyserją K. Gruna.

Do tego przemysłu należy ludzi zachęcać, a nie zrażać!
Wierzmy mocno, że ta nieopatrna decyzja zostanie uchylona, tak jak wierzymy, że nawoływania całej prasy polskiej nie będą „rzucaniem grochu o ścianę”.
Nadmienić nam jeszcze wypada, że Kazimierz Tetmajer (według doniesień prasy krakowskiej) odniósł się do prezydenta m. Warszawy p. Słonimskiego w sprawie zakwalifikowania jego powieści do niemoralnych.
Nabardziej w tej sprawie pikantnym jest fakt, że p. Tetmajer otrzymał niedawno nagrodę m. Warszawy.
Z pewnością przyspuszczać należy, że prezydent p. Słonimski zaopiekuje się bliżej tym „moralnym” magistratskim referentem i przędzie go jako kierownika do któregoś z ochronek miejskich. Wówczas będzie „właściwy człowiek na właściwym miejscu”.
prezapać: jeden operator, p. Kryński, z olimpijskim spokojem ustawia aparat. Wytał się nawet hańbiąca propozycja uwiazania mnie na linie — czemu się opieram gwałtownie. W końcu po długich ceregielach krzykających, nadaniami nieszczyśnego a o-pornego świérczaka — zawisam na tegoż galezi.
Niestety boski „Jupiter” — słońce, zdunżone próbami, schował się za chmury. Zawieszona, jak trumna Mahometa między niebem a ziemią — czekam. Sytuacja jest tak pocieszna, a języki braci artystyczne tak dowcipne, że konam ze śmiechem, o mało nie urywam się i przedwczesnie nie padam na rozciągnięta w dole siatkę. Nagle gwizd — bo oto słońce, śnać ulitowawszy się nademną — ukazuje swoje oblicze.
Jeżeli kto myśli, że przejęcie z parokszymów śmiechu do wyrazu twarzy człowieka który spada w przepaść, jest łatwe — to się bardzo myli.
Drugi gwizd. „Rece, mdlejące rece — ostatkiem sił czepiają się zbawczej galezi... w dół śmierć... śmierć... tak młodo... koniec marzeń, koniec życia... Nie, nie! Ratunku! ostatkiem sił... ostatkiem...”
Chrzest łamiącego się drzewa — ostatni rozpaczyliwy krzyk...
Zawironał cały świat. Czyjeś silne ramiona pomagają mi wstać. „Doskonale! Efekt będzie pierwszorzędny”.
Dziecia trwają bez przerwy do szóstej

cisze, wonie ciemnego boru, poszumy potoków, ażeby potem w ciągu długi, jesiennych miesięcy, gdzieś w zadeszczonym miejscu blysnąć ze srebrnego ekranu ta rozbieklitniona pogoda i rzucić na zimnoczne serca garść złotych promieni.
Dr. Hulanicki powoli schodzi na dół. Nagle rozszerzają się śmiertelnym lekkiem oczu — uszminkowaną twarz wykrzykują krzyk: „Nie schodźcie... nie schodźcie...!” Biegnie na dół, nie zważając na nic. „Ratować ja!”... ratować za wszelką cenę! Irrenkę; Ostatnia „Jesienna miłość” jego serca!
Gwizd jak zgrzyt po szkło. Scena skończona. „Zeby was licho wzięło co za opał” — mówi Jednowski, ocierając pot chusteczka, przyczem rozmazuje szminkę i robi się tragedja, gdyż trzeba z powrotem poddać twarz zabiegom charakterystacji.
Szukamy skały, z której mamy spaść. Powinna być efektowna, prostopadła, niezbyt wysoka. Ogładam się skwapliwie za miejscem mojej śmierci, ale nic odpowiedniego nie znajduję. Nareszcie oberwamy jedną iglicę, jakich wiele w Pieninach — i z wielkim trudem wdrapuje się na szczyt. Cały szereg kombinacji. Mam się powiesić na Bogu ducha winnym świerku, który musi się zламаć. Waga gwiazdy filmowej jest widocznie niewystarczająca, bo świerk ani myśli o złamaniu. Porwana zapałem, chcę koniecznie zrobić piękny efekt swoim upadkiem. Reżyser krzyczy, zakrywa oczy — omal nie mdleje — zakazuje stawać nad

wieczór. To też z jaką radością witamy słowa: „Sa państwo wolni. Na dzisiaj dość”.
Pędem na dół. Jakaż rozkosz jest odpoczynek po fizycznym zmęczeniu! Z jakim wilczym apetytem rzucający się na obiad, trochę zastygnięty, trochę przypalony — a smaczny, jak najlepsze potrawy z pierwszorzędnej kuchni. Ledwo żywa wyciągam się na łóżku z świetnym zamiarem pozostania w domu. Godzina ósma wieczór. Nieprzeżywczo sennosc kłci powieki.
„Pani Krysiu, pani Krysto! pani Krystynooooo!!!” Zrywami się wydarła brutalnie z objęć Niereusa. „Co się stało?” „To my” — słysze głos dyr. Dabiora. „Już 3 godziny. Czy pani naprawdę nie ma ochoty... przejść się?” „Hm... ochota? nie można powiedzieć, żeby się nie znalazła — tylko że te niewinne półgodzinne przechadzki kończą się zazywając nad ranem. „A o której jutro zdiecia?” „Nie będzie zdieć, proszę pani” — mówi operator „Niepogoda pewna”. Ha, kiedy operator mówi, że deszcz, to deszcz mrurowany. Wobec tego w przeciągu pół godziny ukończywszy toaletę i charakterystację „na życie” wyprodukuję i świeża, jak nigdy, wyruszym z całą paką na... spacerek.
Niestety, sami nie wiedząc, kiedy znajdujemy się koto dancigu, a właśnie dzisiaj tak wyjątkowo kusząco brzmi tango: „Prawie twoja być o mój jedyny”. Niech odpowiedźa piękne panie, czy jest choć jedna taka, która by się oparla — zwłaszcza mając pięciu dancsów — wszystkich jak malowana.
Do dzisiaj mam pretensje do mistrza Kryńskiego; najsoleniej mi przyrzekł, że będzie deszcz — i tylko dlatego wróciłam do domu o trzeciej rano. Niestety — słońce zatekniło wzdęcie na nami — bo o godz. 7.-? na półgodzinny bombardowaniu w drzwi zbudżono mnie — a z za okna najżalosiwiej w świecie uśmiechnęło się do mnie morze niepokalnego błękitu.
Z upoważnienia autorki.

# Dodatek tygodniowy „Polska Zachodnia” poświęcony nauce, literaturze, sztuce i sprawom oświatowym.

## Z poźółkłych kart dziejów Śląska.

VI.

**Władysław Łokietek zwierzchnikiem Śląska.**

Utarła się w historii opinja, że Władysław Łokietek, zdobywca poszczególne dzielnice Polski, zapomniał o Śląsku i z niego zrezygnował. Nowsze jednak badania wykazują coś wręcz przeciwnego i stwierdzają ponad wszelką wątpliwość, że Łokietek potrafił przotoczyć swoją zwierzchnią władzę najmniejszej przeszłościowo ponad wieloma książętami śląskimi, a polityka swa sięgnął głęboko we wewnętrzne sprawy Śląska.

Przedwzrostkiem musiał zwrócić się przeciwko synom Henryka Głogowskiego, którzy po ojcu dzierżyli jeszcze Wielkopolskę. Wojna zakończyła się, — oczywiście zwycięsko dla Łokietka. Najciekawszym momentem jest fakt, że Łokietek stanął w wojnie tej prawie pod murami Wrocławia. Przemko Głogowczyk traci Wschowę, a jego brat Konrad zupełnie rozbity, zdaje się na łaskę i nielaskę Łokietka. W wojnie tej umiał Łokietek pozyskać sobie innych książąt, a przedwzrostkiem Bolka brzesko-lignickiego, który miał na oku własne korzyści, a mianowicie chodziło mu o odebranie tych zdobyczy, jakich Henryk ojciec Głogowczyków na księstwie Lignickim dokonał, a zarazem przemawiała tu idea zemsty za tak nieuczynętego jego ojca Henryka V. Tym, który doprowadził do porozumienia Łokietka z Bolesławem III Lignickim, był zapewne Bernard, książę Świdnicki, ożeniony z Konstancją, córką Łokietka.

Z wojny tej mamy jeszcze jedną krótką notatkę, niesłychanie cenną, z której wynika, że Łokietek i z innymi książętami utrzymywał stosunki, więcej niż przyjazne, a mianowicie chodził tu o Władysława, księcia kozielsko-bytomskiego, którego wujem był Łokietek.

Władysław kozielsko-bytomski otrzymuje w tym czasie wieś Psary, a nawet wydale swą siostrę, Marię, z pewnością nie bez wpływu Łokietka — za króla węgierskiego Karola Roberta.

To ściśle zespolenie się z księciem bytomskim miało zapewne dwa cele — jeden natury lokalnej: szlachowienie księcia opolskiego, Bolka, który mógł spieścić z pomocą Głogowczykom, drugi ogólniejszej natury: przez pozyskanie

## Nowe wydawnictwa.

„Śpiewak”, miesięcznik muzyczny Nr. 8 i 9 (Katowice, ul. Damrota nr. 4). Bardzo interesujące studjum p. t. „Muzyka ludowa Śląska Cieszyńskiego” daje p. prof. Karol Hławiczka.

Artykuł p. Hławiczki porusza sprawę zbierania oraz rozpowszechniania skarbów kultury ludowej oraz daje syntezę i charakterystykę twórczości ludowej Śląska Cieszyńskiego.

F. Sachse kończy swe rozważania na temat stylu chórowego Arnolda Schönberga, jednego z najskrajniejszych modernistów wśród współczesnych kompozytorów całego świata.

Dr. J. Niezgodza, generalny sekretarz Zjednoczenia Polskich Związków Śpiew. snuje uwagi na temat życia wewnętrznego towarzystw śpiewaczych.

Najwięcej zainteresowania budzi jednakowoż artykuł p. Jana Fojcika, generalnego sekretarza Śląskiego Zw. Kół Śpiew. w Katowicach. Artykuł jest zatytułowany „O Zjednoczeniu Polskich Związków Śpiewaczych” i domaga się silniejszej spójni organizacyjnej i ideowej między kołami śpiewaczymi.

Autor skarży się na brak solidarności, która się objawia w braku współzależności chórów jednego Związku jak i w stosunkach poszczególnych Związków względem siebie.

Skarży się na brak dokładnej statystyki o stanie ruchu śpiewaczego w Polsce i o polskim ruchu śpiew. wogóle.

„W ostatnich czasach wracamy przy każdej okazji do milej dla naszego ucha muzyki na temat Wschodniowszczyzny, a zapominamy, że poza granicami państwa istnieje 5 polskich Związków śpiewaczych z kilkuset chórami i wiele, wiele tysiącami śpiewaków.”

„Czy istnieje naród, któryby takie samorzutnie powstałe, a pod względem narodowym i kulturalnym ważne placówki pozostawił bez opieki i poparcia?”

„Ogół nic nie wie o tych setkach cichych, ale pożytecznych placówek — pisze p. Fojcik — to też warto choć pobieżnie rzucić okiem na stan i siłę tych organizacji, aby sumienie polskie poruszyć i zmusić do zastanowienia się, czy stan obecny nadal ma istnieć.”

W ciągu swego artykułu podaje p. Fojcik garść niezmiernie ciekawych danych:

„Na Śląsku Opolskim powstał w ostatnich latach i rozwija się nader pomysłnie Związek, liczący około 30 chórów z 1500 członkami. Moralna pomoc społeczeństwa polskiego mogłaby stan

liczebny tego Związku w krótkim czasie znacznie podnieść.”

W Westfalji i Nadrenji istnieje i od 20 lat działa Związek, który w pierwszych latach po wojnie z powodu przesładowań poniósł poważne straty; obecnie liczy kilkadziesiąt chórów i kilka tysięcy członków.

W Berlinie istnieje kilkanaście chórów polskich; podobnie istnieją luźne, niezorganizowane zespoły w byłych częściach Ks. Poznańskiego, Prusach Wschodnich, Wrocławiu, Szczecinie, Hamburgu, Dreźnie i wielu innych.

W Francji północnej powstał w ostatnich latach Związek, który liczy obecnie około 6000 członków. Młoda ta organizacja działa niezwykle owocnie i z pożytkiem wśród wychodźców.

Na Śląsku czeskim istnieje około 30 chórów z 2.000 członków.

Nawet w Holandji, na Łotwie i w Estonji działają polskie zespoły śpiewacze.

Wszystkie te chóry i Związki utrzymują się wyłącznie własnymi siłami i nawet moralnej pomocy nie otrzymują z kraju; a jednak to, co dotąd zdziały dla uratowania polskości wśród rodaków na obczyźnie, nigdy chyba nie zostaną należycie uznane i ocenione.

W Ameryce północnej istnieją dwa Związki.

Widać zatem, że poza granicami Polski istnieje 300 do 350 chórów z 20 do 25 tysięcy śpiewakami.

Cyfra ogromna! Niestety, nikt dotąd nie rozpoczął zabiegów w celu skupienia tej potężnej siły w jedno ognisko, któreby było zdolne promieniować daleko silniej i wydatniej.

W dalszym ciągu swego artykułu omawia p. Fojcik pracę innych narodów (zwl. Niemców) nad organizacją zagranicznego ruchu śpiewaczego. (Chóry niemieckie w Polsce należą do Związku w Berlinie!)

P. Fojcik przemawia za nawlaniem kontaktów z odpowiednimi władzami państwowymi na terenie międzynarodowym i za stworzeniem wielkiej organizacji, która stanie się potęgą i godnym pomnikiem ofiarnych wysiłków, dotąd na polu polskiej dokonywanych.”

W dodatku p. t. „Myśl muzyczna” pisze prof. dr. Adolf Chybiński o kompozytorze polskim XVII w. Janie Fabryczym z Żywca, dyr. St. M. Stoński o najdawniejszych znakach muzycznych.

Kronika, dział organizacyjny, komunikaty, nowe wydawnictwa i t. p.

F. S.

księstwa kozielsko-bytomskiego, oddało się granicę państwa od murów Krakowa, a co więcej ubezpieczało się od

Czechów stolicę państwa tak ważnym kluczem strategicznym, jakim był Bytom.

PETER OLDFELD.

## Śmierć dyplomaty.

7 upoważnieniem autora przełożyła

Janina Sułkowska.

(Przedruk wzbroniony.)

14)

(Ciąg dalszy.)

— Żaden dokument tegoby nie unieвозмоżliwił — wtrącał Moro — z wyjątkiem jakiegós bardzo kompromitującego układu z Niemcami.

— Właśnie. Taki układ istnieje, ale o ile nie okaże się autentycznym tekstem, Lavalliere będzie mógł wszystkiemu zaprzeczyć.

— Więc pan ma tekst?

Kulawy skinął głową.

— Tylko nie tutaj — dodał. — Takich rzeczy ze sobą nie noszę. Interesuje się tem zbyt wielu ludzi. Jeżeli Lavalliere wyjdzie obronną ręką, nie będziecie już mieli drugiej takiej okazji. Wasza partja zostanie pobita — pobita raz na zawsze.

Moro milczała chwilkę.

— Nie mogę ofiarować panu żadnej określonej zapłaty — rzekła w końcu — dopóki nie skomunikuję się z Paryżem. Ile pan żąda za ten dokument?

— Zadaje mi pani bezpośrednie pytanie, więc i ja pani odpowiem bez ogródek. Pokój nie przyniósł mi nic dobrego i gardzę ludźmi, którzy do niego doprowadzili. Ten dokument ma na celu ustalenie pokoju, ale jeżeli go się teraz ogłosi, może wywołać wojnę. Niedawno temu twórco pokoju w Locarno dostał nagrodę Nobla. Żądam za mój tratat takiej sumy, jaką oni dostali.

— Ileż to było?

— Sto sześćdziesiąt dwa tysiące franków.

— Szwajcarskich czy francuskich?

— zapytała Moro.

— Naturalnie, że szwajcarskich.

— To wielka suma.

Varenne wzruszył ramionami.

— Dostaną ją — rzekł ufnie. — Wasza

organizacja jest bogata i może sobie łatwo pozwolić na taki wydatek za cenę tak pożytecznego papierka. Ale przepuścimy, że odmówicie, czwó nie zdaje-

cie sobie sprawy, że kupiłby to wtedy sam Lavalliere? Prowadzi on dalej działalność, zaczęta przez Brianda — niech go wszyscy djabli — i nie chciałby, żeby cała jego karjera wzięła w teń.

Kulawy lotr oparł się o poręcz fotelu, patrząc, jaki te słowa wywarły efekt na pięknej kobiecie, zaś Lavington przysłał sobie uroczyście, za firanką, że uratuje francuskiego ministra spraw zagranicznych od tego szantażysty.

— Porozumieniem się z Paryżem. Kiedy mam dać odpowiedź? — zapytała Moro.

— W ciągu godziny, jeżeli to możliwe. Najwyżej dwie godziny.

— A jak ja się z panem skomunikuję? Czy pan tu jeszcze przyjdzie?

— Nie. Lepiej nie. Pani się musi do mnie zwrócić. Powiem pani, jak.

Lavington wyteżył słuch tak jak nigdy w życiu. Miał się oto dowiedzieć, gdzie można było znaleźć traktat.

Ale kulawy człowiek wiedział, że ściany mają uszy. Pochylił się ku przedowi i szepnął coś Moro do ucha. Anglik czekał napróżno.

Ze przyciągnięciem do siebie księcia bytomskiego było uczynione nie bakt myśli politycznej świadczyć o tem fakt zawarcia w owym czasie dogonnej przyjaźni Bolesława III, księcia opolskiego z królem Janem czeskim, który był jego szwagrem.

Jednakże nie na tem jeszcze kończą się przelotne sukcesy Łokietka na Śląsku. W Wrocławiu rządzi w owe czasy Henryk VI, brat Bolesława Lignickiego. Między oboma braćmi panowała śmiertelna nienawiść i Henryk VI brał stały udział w wojnach i koalicjach, jakie się przeciw jego bratu tworzyły. Jak jednak wiadomo, szczęście sprzyjało Bolesławowi III, walczącemu przy boku Łokietka.

Nie więc dziwnego, że w tym rozpaczliwym położeniu, żądowego usposobienia i nie wojowniczego serca Henryk VI, w obawie, aby go nie spotkał los najmłodszego brata Władysława, wynagrodził brutalnie z Lignicy przez Bolesława III, zdał się na łaskę i nielaskę zwycięskiego Łokietka, oddając mu Wrocław. Łokietek Wrocław zajął, jednak za „złą radą”, jak pisze kronikarz, oddał go Henrykowi VI. Niestety Henryk VI, pozostawiony później sobie, w obawie o los swój i swojej dzielnicy, oddał się w opiekę króla czeskiego.

Ostatecznym tryumfem Łokietka było pokonanie i przeciągnięcie na swoją stronę Przemka Głogowskiego, który, pobity, musiał wydać Wschowę, a otrzymał ją z ręką wnuczki Łokietka Konstancji, a córki Bern. Świdnickiego.

Wreszcie wojny te między książętami śląskimi kończą się w roku 1323 pokojem w stolicy Polski, w Krakowie pod egidą króla polskiego Władysława Łokietka, a sam Bolesław III wyraża się o nim, że nastąpił z polecenia i wyrokiem króla polskiego, w czym tkwi wyraźne zwierzchnictwo Łokietka nad książętami śląskimi, książęta też podpisujący dokument, wyraźnie wymieniają, że podają się wyrokowi „Pana naszego prześlawnego króla Polski”.

Nie nadarmo też jeden z kronikarzy polskich tego czasu pisze, że król polski wojny prowadził na Śląsku przeciwko „przeniewierczynom książętom” śląskim, którzy odpadli do Czech. Niestety sprawy krzyżacka i brandenburska zaprzępaściły dotychczasowe sukcesy Łokietka na Śląsku.

Charakterystyczne, że uczeni historycy niemieccy zgodnie przemilczają te wypadki, lub do nich znaczenia nie mają ochoty przywiązywać. Silesius.

Varenne wstał, gotując się do odejścia. Miał już w ręku łaskę i kapelus. Nie powinien był wyjść z tego pokoju — to jedno było jasne — ale jak go zatrzymać? Lavingtonu błysnęła natchniona myśl. Miał w kieszeni klucze Juleśa od tego pokoju i od tajemnego wyjścia. Moro musi mieć zapasowy garnitur kluczy w leżącej na stole torbie, ale nie było prawdopodobnem, żeby istniało ich jeszcze więcej. I z pewnością nie miał ich Varenne, bo było widać, że znalazł się w tym pokoju poraz pierwszy. Gdyby temu, Lavingtonowi, udało się zawiązać kluczami Moro, mógłby zamknąć drzwi, wychodzące na korytarz. Drugie, tajemne, wychodzące na boczną uliczkę były już zamknięte. I Moro, kulawy człowiek i Jules pozostaliby jego więźniami tak długo, jakby mu się podobało.

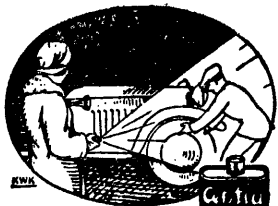
W chwili, gdy Varenne ruszył kulejąc w kierunku drzwi, firanka ślepego okna rozsunała się nagle i na środek pokoju wypadł Lavington z rewolwerem w ręku.

— Ręce do góry! — ryknął.

(C. d. n.)







Gdy się noca  
...gdzieś po drodze auto two popoje  
To cię lampka  
**Centra Mikro**  
zawsze poratują.

*Już nadeszły do wszystkich sklepów*

# Del-Ka

*Kaloszki i Śniegowce*

**PEPEGE**  
wyrób krajowy

**Del-Ka**  
tanie i trwałe

**TRETORN**  
oryginalne szwedzkie

*Ceny fabryczne*

# LOSY

do I. klasy  
już są do nabycia w najszczęśliwszej kolekturze Polski Zachodniej

**W. Kaftal i Ska**  
dawn. kolektura Górnośląskiego Banku Górniczo - Hutniczego  
Katowice, ul. św. Jana 16,  
Król. Huta, ul. Wolności 26  
Główna wygrana

**zł 750.000**

poza to wygrane po złotych 400.000, 350.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 35.000, 25.000, 15.000, 10.000 i wielu innych wygranych na ogólną sumę

**zł 26.761.000**

W naszej szczęśliwej kolekturze nikt przegrać nie może! Co drugi los wygrał!

Cena losów:

1/1 los zł 40,— 1/2 losu zł 20,— 1/4 losu zł 10,—

Są u nas również do nabycia losy I. Loterii Fantowej Związku Powstańców Śląskich. Ogólna suma wygranych **zł 40.000**. Cena losu 2,— zł. Połowek niemal. Ciągnienie tej loterii odbędzie się 30. 10. 28. Listwone zamówienia zatawiają się odrotno pocztą.



# POCISK

## ZAKŁADY

## AMVNICYJNE

Złota jesień króluje nad srebrzystym rzymskiem...  
Chcesz mieć łowieckie szczęście? To strzelaj „Pociskiem”!  
Ładunek niezawodny z krajowego źródła...  
Jeśli go nie użyjesz — będziesz robić pudła...

### Ogólno-Miejscowa Kasa Chorych na miasto Katowice.

#### Obwieszczenie.

Na zasadzie § 6 Rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 22. 2. 1928 (Dziennik Ustaw Śląskich Nr. 5 z dnia 10. 3. 1928 r. podwyższył Zarząd Kasy za zgodą Wydziału I z zastrzeżeniem rezolucji Wyższego Urzędu Ubezpieczeń placę ustawową uornomowaną § 19 Statutu Kasy ze zł. 7.50 na zł. 10,—.  
Równocześnie podwyższył Zarząd za zgodą Wydziału zasiłek pieniężny do 60% na 75% placę ustawową).

Powyższe zmiany wchodzi w życie dniem 1. 10. 1928 r.

Celem dokonania należytego wymiaru składek dotyczących pracowników przemysłowych i pracowników kulekłych zgłoszonych już do Kasy z placą maksymalną, należy podać do 20-go października 1928 r. obecne faktyczne zarobki, względnie pobory tychże.

Niezastosowanie się do powyższego wezwania pociąga za sobą karę w myśl § 530 Ordynacji Ubezpieczeniowej i powoduje poza to dowolny wymiar składek przez Zarząd Kasy. Wymierzona kwota ważna jest aż do czasu udowodnienia faktycznie płaconych zarobków.

Katowice, dnia 27-go września 1928 r.

Prezes Zarządu. (—) W. Czaplicki.

### CENNIK OGŁOSZEŃ.

Opisane zwykłe: Za wiersz m/m lub tego miarę: na stronie tytułowej 1 00 zł., w tekście 0,80 zł., za tekstem w części ogłoszeniowej 0,20 zł. Nekrologi w tekście 0,40 zł., w ogłoszeniach 1,20 zł. Nadesłane 0,80 zł. w tekście. Ostrzeżenia drobne za słowo 0,20. Dla poszukiwanych pracy 0,10 zł., matrymonialne 0,30 zł. Dla zarobkowania Sz. P. T. ogłaszających się w naszym w części ogłoszeniowej bez tekstem równa 40 35 m/m. zaś szpalta ogłoszeniowa w tekście dzienniku podaliśmy. Iś ledam m/m oznacza wysokość ogłoszenia w m/m. Ze następnie tam nasz w części ogłoszeniowej poza tekstem równa 35 m/m. zaś szpalta ogłoszeniowa w tekście równa się dwoma łamom pozostawiamy. t j. 70 m/m. Admistratura jest obowiązana do bezpłatnego powtórzenia tyku w tym wypadku, o ile omwli drukarski zmieniły zasadniczo tekst ogłoszenia. — Zastrzeżenia miłośna szalujemy od względów technicznych. Rachunki nasze są opłacone i szeroko w Katowicach. Prawo łaskawie przysługuje osobom nieopatrzonym w specjalną legitymację z fotografią

# FUTRA

Pierwszorzędny Zakład Ruskierki  
Szymon i Leon Bienefeld  
Katowice, ulica Poprzeczna 14 I. p.  
Poteca w wielkim wyborze futra damskie i męskie wykonane według najnowszych modeli paryskich i wiedeńskich po cenach bardzo niskich.  
Przyjmuje się także wszelkie przeróbki.  
Dla P. T. urzędników dogodno warunki.

13. As. 31/28/3. Obwieszczenie. W sprawie Miejskiej Kasy Oszczędności w Mikołowie o zwaloryzowanie wkładów oszczędnościowych w myśl § 80 ust. 1 i 2 Rozp. Prez. Rz. P. z 14 maja 1924 r. o przetrachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych Dz. Ust. Rz. P. z r. 1925 poz. 213, postanowiła Miejska Kasa Oszczędności w Mikołowie wniosek w Sądzie Okręgowym w Katowicach o ustanowienie kuratora wierzytelności posiadających w niej swoje wierzytelności, celem tymczasowego lub ostatecznego ustalenia ugodą lub droga sporu miary sposobu i przetrachowania ich wierzytelności. Niniejszym zwołuje się wierzytelni Miejskiej Kasy Oszczędności w Mikołowie na termin w budynku Sadu Okręgowego w Katowicach, ul. Dvrekycina, odbyć się mający dnia 20 grudnia 1928 r. godz. 12-ta, sala Nr. 4 przed południem, celem wysłuchania ich w przedmiocie wniosku o ustalenie kuratora, Katowice, dnia 16 października 1928 r. VII. Wydział Cywilny Sadu Okręgowego.

## Ogłoszenie.

W dniu 29 października 1928 r. o godz. 9 rano odbędzie się w magazynie konfiskat Urzędu Celnego Katowice publiczna licytacja towarów, pochodzących z przemysłnictwa, a skonfiskowanych na rzecz Skarbu Państwa, oprócz tego będą sprzedawane trzy samochody osobowe.

Spis towarów przeznaczonych do sprzedaży licytacyjnej można oglądać w kancelarii Urzędu Celnego w Katowicach.

Katowice, dnia 12 października 1928 r.

Naczelnik Urzędu

(—) Schenk.

## Licytacja przymusowa.

W poniedziałek dnia 15 października br. o godz. 1 popoł. będzie licytował w Katowicach, przy ul. Lompy 4 w podwórzu

230 sztuk desek po 4 metry długości publicznie najwięcej dającymu za gotówkę.

Deja,

komornik sądowy w Katowicach.

Garnitury i Składanki, Materace, otomany oraz inne wyściełane meble po cenach przystępnych wykonuje

Zakład tapicerski B. Sauerstrom, Katowice ul. Wawelska 3 (P. T. Urzędniczym ratami) również przeróbki.

# Podróżującym

dobrze zaprowadzonym w sferach rolniczych, powierzy poważna firma sprzedaż maszyn i narzędzi rolniczych po cenach fabrycznych, za wysoką prowizją.

Zgłoszenia wraz z podaniem dotychczasowego zajęcia i stosunków majątkowych prosimy nadsyłać: „PAR”, Katowice, ulica Poprzeczna nr. 8 pod „Podróżującym”.



### Futra

palta damskie fokowe, karaku-  
towe, bibretowe, peszczanikowe  
itd. futra męskie, gotowe i spec-  
jalnie zamówione, na różnych  
blamach, skórki futrzane w róż-  
nych gatunkach do przybrania palt.

**L. Goldsztajn i N. Tenenberg**

Będzin, ul. Kofontaja 14 I. p. — Telefon 1-40  
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 19 — Telefon 3-44  
Urzednikom ulgi w spiacie.

### Futra

# ADOLF DÜRFLEK Katowice, Rynek 12

## DOM SPECJALNY MODNYCH ROBÓT RĘCZNYCH

Warsztat artystycznego wyszywania chorągwi, sztandarów  
paramentów kościelnych.

Obfity skład wszystkich materiałów dla wyszywania i dla robót  
na drutach, franki, koronki, narysowane i gotowe roboty ręczne.



**Nowość!**  
Aparat do  
Rachowania

Cena wraz z przesyłką  
zł 6,80. Za pobr. z 7,30

„DEAN”  
Wytwórnia samolicek,  
Kraków, Krakowska 33.

## „PRĄD”

P. Tschentschel  
Katowice, ul. Szopowa 7 — Telefon nr. 567  
**Biuro Elektro-Instalacyjne**  
wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres elektrotechniki po-  
niskich cenach i dogodnych warunkach zapłaty.  
Wypracowanie kosztorysów bezpłatnie.

## N teoretyczny i praktyczny kurs kierowców samochodowych

zawodowców i amatorów  
rozpocznie się 20. października br.

Zapisy przyjmuje codziennie firma  
„AUTO”, Katowice, ulica Konopnickiej 5. Telefon 24-30.  
Potrzebne dokumenty: świadectwo zdrowia od lekarza powiatowego,  
świadectwo moralności, świadectwo urodzenia i 2 fotografie po-  
twierdzone przez lekarza.

## Firma „ZELBETON”

Przedsiębiorstwo budowlane na Śląsku  
Architekt: E. Kłos. Budowniczy: J. Czarnecki  
ma do oddania zaraz roboty szklarskie.  
Oferty składać: Katowice, Marjacka 2.

## Skład futer i pracownia kuśnierska „KARAKUL”

J. Langer  
Tel. 1044 Sosnowiec, Modrzejska 16 I. p.  
Poleca w swoim magazynie wielki wybór gotowej  
konfekcji futrzanej damskiej i męskiej. Palta kara-  
kulowe i fokowe, etole, lisy itp. oraz wszelkie ga-  
tunki skórek do teatru. — Wszelkie roboty kuśnier-  
skie wykonywane we własnym warsztacie kuśnier-  
skim. — Ceny konkurencyjne. — Robota pierwszo-  
rzędna. — Bardzo dogodne warunki spłaty. — Obej-  
rzanie nie obowiązuje do kupna.

## Obiady

syte od 1,70 poleca  
Restauracja Długajczyka  
Katowice, plac Młarki róg Jagie-  
łońskiej. Abonament tanie!

## Za gotówkę i na raty! Płaszcz damskie Konfekcja męska

i wszelkiego rodzaju  
manufakturę w wielkim wyborze  
poleca  
**W. Grajcar**  
Sosnowiec  
ulica Modrzejska — róg Targowej  
Telefon nr. 6-56.

Rozpowszechniajcie naszą Gazetę!

## ŁYSI

Kolędz  
Fr. Czechmistrzyski  
Holeby, pow. Kowel, Wołyń  
pisze: „Zczyłem jeden komplet (Radio-Capill).  
Wiosy znacznie się poprawiły i zjawia się nowy  
poraż włosów, gdzie przedtem wypadły.” Takich  
listów otrzymujemy tysiące. „Radio-Capill” (Balsam  
mydła i sióła) powstrzymuje moment wypadnięcia  
włosów, usuwa łupież po 24 godz., niszczy grzybek  
i drobnoustroje szkodliwe, oczyszcza cebulki,  
usuwa anemię, łamliwość i rozwijają się włosy.  
Cały komplet za zł 7,75 wysyła za zaliczeniem na  
każde żądanie firma:  
P. Matulewicz, Warszawa, pl. Napoleona, skrz.  
pocztowa N. 339. — Podwójna deża z cennem  
pramium zł 15,50. Do każdego zamówienia do-  
łączamy nieocenione wskazówki: „Jak odzyskać  
piękną młodzieńczą cerę?” W listach prosimy  
opisać dokładnie stan uwłoseń.

## Zakłady Przemysłowe „MŁOT”

Sp. z ogr. odn.  
Katowice II, Żółkiewskiego 3.  
Telefon 1063.  
Wytwarzają: Władra do buduleni kanalizacyj-  
nych, gaśnice suchospiszkowe „Universum”,  
konstrukcje żelazne i wszelkie roboty ślusar-  
skie, tekarskie i kowalskie.

## Stoneczne ubikacje

biurowe i składowe w wielkości 300 kw. metr. za  
zwrotem części kosztów budowlanych do wynajęcia  
**Józef Pisarek**  
Parowa Fabryka Wędek i Likierów  
Katowice II, Krakowska 88. Telefon 1027.

## Psuzkujecie od zaraz dzielnego technika budowlanego

władającego językiem polskim i niem.  
**León Martowski, Przedsiębiorstwo budowlane**  
Wielkie Hajduki, ul. Krakowska 11b

## DRUKARNIA ŚLĄSKA Spółka z o. o.

POLECA SIE D. I. DZIECIOM, ORGANIZACJOM  
ORAZ PRZEDSIĘBIORSTWOM KULIUREM I PRZE-  
MYSLIOWYM DO WYKONYWANIA WSZELKICH  
DROKÓW A SZCZEGELNIE: KALIGRAFII, CZASO-  
PISEM, KATALOGÓW I TB. W MASOWYCH NAZRA-  
DACH \* NOWOCZESNE DROKI DEKLAMOWE W  
KILKUBARWNIEM WYKONANIEM \* WSZELKIE DROKI  
FAMILIJNE I OKOLICZNOŚCIOWE \* DOŚWIADY  
TERMINOWE \* CENY UMIARKOWANE.

TELEFON 678 i 426  
KATOWICE NAROŻNIK UL. BATOROEGO 2 I KOŚCIUSZKI 15

### Szkółka Regoznaczkowa Tow. Górniczo-Przemysłowe „SATURN”

moją tanią do zbycia  
większą ilość drzew i  
krochwalow owocowych i  
orzechowych. Cennik wy-  
syła się na żądanie. Adres  
dla listów: Sosnowiec,  
Tow. Górniczo-Przemysłowe  
„Saturn”, Szkołki Rego-  
znaczkowe.

### Stenografji

wyucza listownie, najszyb-  
ciej, najdoskonalej Insty-  
tut Stenograficzny: War-  
szawa, Krucza 20. (Za-  
awansowanym wydawnictwo).

### Drukarnia

kompletna 2 linotypy w  
pełnym oszoku do sprze-  
dania w Warszawie. Przy-  
drukarni 2 pokoje z kwe-  
stion. Własność: Krzyż,  
Warszawa, Wojska 16.

### Rajdzisz z życia zakupu!

Nie trzeba jeżdżać do  
Będzina i Sosnowca. Prze-  
kazało się w naszym  
składzie ubrań męskich,  
damskich i dziecięcych.  
Orzą białony i galanteryj.  
Orzą wybór, po cenach  
konkurencyjnych. P. T.  
Urzednikom dogodne wa-  
runki spłaty. Y. L. Rus,  
Stemianowice, Wandy 13.

### W Gdyni

w centrum bydnym han-  
dlowe, wolne 2 składy  
3 pokoje zaraz do objęcia  
opozadam tylko Polakowi  
na 9000 zł. Łask. zgło-  
szenia proszą kierować:  
„Informator”, Gdynia, ul.  
Abrahama. Tamże plac  
pod budowę domu (tanie  
do kupna, sprzedaż i  
dzierżawa).

### Zgubiono

książeczkę wojkową wy-  
stawioną przez P. K. U.  
Krd. Huta na nazwisko  
Pamela Wilom, ul. Wo-  
dne 1, ulicowatam.

### Niebywała okazja! Bardzo tanio!

Nowoostarty skład ubrań  
za gotówkę i na spłaty,  
po cenach konkurencyj-  
nych. Czołżęte i szkapelki  
sz. Markus Schönberg,  
Stemianowice, Wandy 23.  
Dm p. Kątnego.

### Górnoślazak

Int 33, kupiec, sycy za-  
poczną się z inteligentną  
Polką dla konwersacji je-  
zyka polskiego. Łaskawa  
oferta do „Polski Zach.”  
pod 816.

### Zgubiono

na drodze z ulicy Szkie-  
lnej do ulicy Marsza ka  
Pilsudskiego 62, dług an-  
tywny srebrny

### kolczyk

posiadający wartość pa-  
miatkową. Do oddania  
za dobrem wysprzedz.  
u G. Hirsch, księgarnia,  
ul. Marsz. Pilsudskiego 1.

### Panienci!

Uczę bezpłatnie roboty  
ręcznych. Zgłoszenia od  
11 — 6. Roboty ręczne i  
przybory po tanich cenach  
3 Maja 29 II p.

### magiel

Zgłoszenia proszę: Ste-  
mianowice 31, ulica Pia-  
stowska 5, w składzie.

### Czeszc otrzymać posadę?

Musisz ukoczyć kursa  
fokowe, korespond.  
piał. Sienkiewicz, War-  
szawa, Żorawia 42. Kurs  
wycuczą listownie  
buchalterji rachunko-  
wości kupieckiej, kore-  
pondencje handlowej, ste-  
nografji, nauki handlu,  
prawa, kaligrafji, pisanja  
na maszynach, łowrwa-  
zawstwa, angielskiego,  
francuskiego, niemieckiego,  
ps. pisowni, ortografji.  
Po ukoczeniu świadec-  
two. Ządajcie prospektów.

Rutynowana  
**stenotypistkę**  
władającą dokładnie językiem polskim i  
niemieckim, biegłą w rachunkowości  
natychmiast poszukujemy.  
Osobiste zgłoszenia w godz od 10 do 12.  
Dolomity Śląskie, Katowice  
ulica Kopernika 12.

**Na raty**  
miesięcznie  
**18 zł**   
Pierwsza wpłata 35.00 zł  
**Kromczyński**  
Poznań  
Aleje Marcinkowskiego 5. 500

**Poszukuję pracy**  
jako elektromonter lub  
radjomonter. Zgłoszenia  
do admistr. „P. Zach.”  
pod „Montec”

**Unieważniam**  
nieleżoną zgubioną księ-  
żeczkę wojkową.  
Tomasz Bielec, Tychy.

**Unieważniam**  
zgubioną książeczkę wojs-  
kową, wydaną przez P.  
K. U. Katowice, na na-  
zwiszko Feliks Yozz.

**Unieważniam**  
zgubioną pierzeć z napli-  
sem: „Towarzystwo  
Młodych Polek w Miko-  
łowie”. Zarząd.

**Jakanie**  
septentenne, nosowanie,  
belkotanie, leczy  
**Bochenki, Poznań**  
Dąbrowskiego 36.

**Futro**  
krymskie, czarne, tanto  
do sprzedania. Wehnowiec  
Biedera 2. Sobanyscy.

Każdy kupiec  
dbający o rozwój swego Interesu  
ogłasza się tylko w najwięcej roz-  
powszechnionym dzienniku  
jakim jest na Kresach Zachodnich  
„Polska Zachodnia”.

# URODONAL

Ofiary kwasu moczowego

połecany przez Profesora Lancereaux byłego Prezesa Akademii Medycznej



Podagra  
Otyłość  
Reumatyzm  
Arterie-  
Scleroza

Zatruty kwa-  
sem moczowym, tortu-  
rowany bólami, może być ur-  
towany tyl-  
ko przez

## URODONAL

Ponieważ URODONAL rozpuszcza kwas moczowy Generalna Reprezentacja: Warszawa, Redy 4, tel. 73-55 Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą. Ządać w aptekach i składach aptecznych.

## Radioamatorzy i Elektrotechnicy!

Wszystkie eksponaty wystawowe aż do wyczerpania za-  
pasu sprzedajemy po cenach fabrycznych (20% rabatu).  
Hurtowny skład radiowy M. Deblessen  
Katowice, ul. Pawła 7, tel. 17-50.  
Kupicie udoskonalone baterie anodowe  
**STELLA**, gwarantujemy za czystość odbioru i  
trwałość 3-4 miesięcy.  
**PROSTOWNIK STELLA** do ładowania w do-  
mu (prądem zmiennym) akumulatorem Zesze-  
niowych i anodowych, komplet z 85 (20% rabatu)  
**SARAFKI WOTRA STELLA**, epokowa no-  
wość do regulowania siły światła 25, 50, 75  
lub 100 W. świetl.  
**1AMAKI RADIOWE „Record”**, nieprześlę-  
dzonej jakości a o połowę tańsze, dla wpro-  
wadzenia się.  
Odbiorniki, wyłączające stacja miejscowe i dające  
audycje bez anteny i uzemnienia 2-3 benzyny  
Nentro Boby 4 i 5 Neutrox 8-lampowe oscylo-  
dyny. Odbiorniki kuferekowe podręczne dmonstru-  
jemy każdego wieczoru.  
Konsultacje z okazji, kupujcie tanio!  
**M. Deblessen**  
Katowice, ulica Pawła 7 — Telefon 1750.

Ubrania, palta, ciustry,  
futra itd. sporządza pod  
gwarancją dystyngowany  
zakład krawiecki

# H. Bartschat

**Katowice**  
Rynek 6, H. p. Telefon 23-34  
Przyjmuje również do wykonania  
materjały nie u mnie kupione.

**ZA DARMO!** Porady (najnowszy system paryski) jak odzyskać po 20, 30 dniach piękne bujne włosy i cudowną młodzieńczą cerę! Za porady najszybciej będziemy pobierać od 1. I. 1929 r. od 5 do 10 zł, do powyższego ter-  
mina czynimy to jednak bezpłatnie. Spieszcie zatem, nadsyłając do-  
kładne adresy, a otrzymacie niebawem wyczerpujące wskazówki, co czynić,  
aby się pozbyć łysiny, łupieża, siwizny, anemii cebulek, grzybka włos-  
owego, zmarszczek, piegów, wyziwotów, obwisłości podbródka, łafków pod  
oczami, tłustej, połyktywnej cery, czerwoności nosa, wargów, sztychnych  
włosów, odcisków, brodawek, pocenia się nóg, pach i rąk itd. Dodatkowe  
różne przepisy higieniczne.  
**Adres: Warszawa, Plac Warecki, skrz. p. Nr. 455.**  
Na odpowiedź znaczki. Kto dołączy oprócz tego znaczkiem gr 40, otrzyma  
procz porad 2 próby ekstraktów: 1) do wywołania bujnego porostu wło-  
sów, brwi i wargów oraz przeciw łupieżowi (kuracja 3-dniowa) 2) do wy-  
bielenia cery i pozbycia się wargów, tłustej cery, zmarszczek, czerwoności  
nosa oraz piegów.



## Maszyny do szycia

synt. Singera, światłow. fabryk.  
nagrozd. złotymi med. Rowery,  
Patefony, oraz Maszyny do pisania  
tylko za gotówkę po cenach  
szkieł hurtowych poleca

Polska Spółka Maszynowa „Debromaszyn”  
Warszawa, Chmielna 82/85 z.

- 1. Maszyna nożna bębnowa z 260.—, 2. Ma-  
szyna kryta gabinetowa z 310.—, 3. Maszyna  
krawiecka oraz kamusznica z 310.—, 4. Rower  
wielobębny, ang. (pierwsz. gatunek) z 240.—,  
5. Patefon szwajcarski jednosprężyn. z 120.—,  
dwusprężynowy szwajcarski z 170.—, Patefony  
w ozdobnych szkiełkach. 6. Maszyny do pisania  
„Underwood” z 625.— Uwaga: Do każdej  
maszyny dodajemy bezpłatnie 2 aparaty do haftu  
i czerwanicy. Wysyłamy na prowincję po na-  
destantu pocztą z 25.— zadatku. Gwarancja  
15 letnia. Dostawa na koszt firmy.

## DOM TOWAROWY

CZESŁAW BEYGA  
Rybnik, ulica Sobieskiego 18  
Po bardzo niskich cenach poleca  
krawaty, konfeksje damska i bieliznę męską, bieliznę  
damską oraz towary krótkie. Wielki wybór. Rzetelna obsługa.  
P. S. Dla Polcji Wojewódzki. pow. Rybnickiego udzielam towary na raty.

## Futra na raty! PRACOWNIA FUTER!

Pierwszorzędna pracownia futer przyjmuje wszelkie futra wełne i  
plaszczki damskie do przerobienia z własnego lub powie-  
żonego towaru, takowe zostaną wykonane według najnowszych  
journali francuskich i wiedeńskich. Dla P. T. Urzędników ulgi  
płatności. Zarazem wielki wybór futer gotowych i na szuki.  
E. Willmanowa - Król. Huta Wolności 27 a.



## Chorzy na płucach!

Tysiące już wyleczonych!  
Zadajcie natychmiast książki, omawiającej moją  
Nową sztukę odżywiania  
która już wielu nstawała. Może być stosowa-  
ną przy zwykłym trybie życia i przyczynia się  
do szybkiego zwalczania chorób, nocei, poty,  
i kaszeli znikają, waga ciała zwiększa się i stop-  
niowy proces wyleczenia nlezcza chorobę.  
**Powasi!**

na polu wiedzy lekarskiej potwierdzają skutecz-  
ność mojej metody i chętnie ją stosują. Im  
wcześnieję rozpoczyna się stosowanie mojego  
sposobu odżywiania tem wyniki są lepsze.

**Zupełnie darmo**  
otrzymacie moją książkę, w której zawarte są  
wiadomości naukowe, ponieważ mój nakładca  
wysyła gratis tylko  
**10.000 egzemplarzy**  
prosto napiszcie natychmiast abyście się stali  
również szczęśliwymi odbiorcami.  
**Georg Fulgner**  
Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24 -- Oddział 622

## Baczność! Baczność!

**Zawiadomienie.**  
Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szan. Publicz-  
ność miasta Król. Huty i okolicy, że otworzyłem magazyn  
**w Król. Hucie**  
**ulica Wolności nr. 31**  
W magazynie będę prowadził ubiory męskie i dla  
chłopców gotowe i na miarę według najnowszych  
jurnali paryskich i wiedeńskich po umiarkowanych  
niskich cenach za gotówkę i na raty. **Obuwie damskie,**  
**męskie i dziecięce** w najnowszych fasonach. Zwie-  
dzenie mojego magazynu nie obowiązuje nikogo do  
kupu. Staraniem mojem będzie obsługiwać Szanowną  
Klientelę pilnie i rzetelnie ku zupełnemu zadowoleniu.  
Polecam się  
**Józef Parol. Król. Huta**  
Konfeksja męska, Damska i Dziecinna oraz Obuwie  
**ulica Wolności nr. 31**

## Taśma hamulcowa oryginalna „FERODO”

Zastępstwo i skład:  
**J. Wajand, Katowice**  
Tel. 1087 ul. Wita Stwosza 6 Tel. 1087



## 1 rutynowanego technika dla oddziału nadziemnego

dobrego rysownika, biegłego w starych, wypracowaniem projektów  
i obeznaną w kierownictwie większych budynków, który może  
się paroletnią praktyką świadectwami wykazać. Wnioski z od-  
pięciem świadectw i życiorysem i podaniem wysokości wymaganego  
wynagrodzenia należy nadesłać do Magistratu miasta Tarn. Gór.

## Poszukuję dzielnego

**Podmistrza murarskiego z murarzami**  
oraz **1 szachmistrza**  
Leon Murkowski, Przedsiębiorstwo budowlane  
Wielkie Hajduki, ul. Krakowska 11b

## MERLE

Jadalni, sypialni, pokoje męskie,  
kuchnie i meble pojedyncze do-  
starczane po cenach umiarkowanych  
za gotówkę i na raty  
**R. Ponkala, Mysłowice.**  
Rynek 17. Telefon 1078.

## Pierze - Puch

bielizna pościelowa, wyspy  
materace w najl. gatunk.  
**Koldry**  
135/190 na białej wacie . . . 20.—  
135/200 . . . 22.—  
satyn, gładkie i w desen . . . 25.—  
atłasowe i brokat . . . 125.—  
puchowe . . . 180.—  
na owczej wełnie . . . 60.—

Przyjmuje się przorabiania i zamówienia na koldry każdego  
rodzaju z własnych i powierzonych materjałów.  
**Max Neuman, Katowice**  
ulica 3-go Maja 17. Telefon nr. 1893  
Rok założenia 1870.

## !!! „UNICUM“ !!!

radkały środek przeciw odciskom, i krem od potu nóg  
Fabryka „Unicum“, otrzymała 20 nagród na wystawach krajowych  
i zagranicznych za swoją radykalną działalnóść. Pięć 1000 złotych  
gwarancji, w razie niedziałania mego preparatu. Ządać we wszyst-  
kich Aptekach i Drogerjach, i nie dać sobie wzmócić mniej war-  
teściowych środków.  
Chemiczne Laboratorium „Unicum“  
**Br. Jurkiewicz, Poznań**  
Telefon 3990 Górna-Wilda Nr. 28 Telefon 3990

# Targi Jesienne

Zapraszamy Was dla zbadania (oceny) bez obowiązku kupna, będąc silnie przekonani, że w uwzględnieniu dobroci towarów **zdumieni będziecie naszymi nadzwyczaj niskimi cenami.**

<b>Ręczniki kuchenne</b> . . . . . metr <b>0 90</b>
<b>Fianele</b> na koszule . . . . . metr <b>1 95 1 75</b>
<b>Velours</b> na bluzki . . . . . metr <b>2 10 2 20</b>
<b>Popelina</b> na suknie . . . . . metr <b>4 50</b>
<b>Garnitur kuchenny</b> 5 części narysowany do haftu <b>9 90</b>
<b>Podszkibi</b> do haftu z rysunkiem w najm. wzorach <b>1 95</b>
<b>Cwalne serwetki</b> w różnych wzorach szt. <b>1 95</b>
<b>Serwetki</b> na umywanie 2 części <b>2 95</b>

<b>Garnitur na umywanie</b> 5 części <b>1 85</b>
<b>Serwetki</b> na stołowe sztoki . . . . . para <b>1 95</b>
<b>Pończochy</b> pończochy flor we wszystkich kolorach podw. stopa i pięta <b>1 75</b>
<b>Damskie pończochy</b> matco we wszystkich kolorach podw. stopa i pięta <b>2 75</b>
<b>Damskie jedw.-flor. pończochy</b> w wszystkich kol. para <b>3 95</b>
<b>Pończochy damskie</b> , czysta welna we wszystkich kolorach para <b>3 90</b>

<b>Ręcznik</b> (do nacierań) frotowy . . . . . sztuka <b>2 95 2 50</b>
<b>Damskie koszule</b> z dobrego płótna do prania motywami ozdobione <b>1 95</b>
<b>Koszule damskie</b> z dobrego płótna ozdobione koronką <b>3 95 3 2</b>
<b>Damska kombinacja</b> koronką ozdobiona . . . . . <b>4 50</b>
<b>Damskie nocne kalfaniaki</b> <b>4 95</b>
<b>Damskie halki</b> prynces z koronką . . . . . <b>7 50 7 95</b>

<b>Fartuchy damskie</b> wiedeńsk. form. z płótna w paski kolorowe . . . . . <b>2 75</b>
<b>Fartuchy damskie</b> z satyny forma jumpa . . . . . <b>4 95</b>
<b>Fartuszek</b> dla dziewcząt satynowe forma obwisła wielkość 40 . . . . . <b>2 45</b>
<b>Fartuchy</b> dla chłopców z płótna w paski z dwoma kieszonkami . . . . . <b>1 85</b>
<b>Koszule</b> dzienne z popeliny z dwoma kołnierzami . . . . . <b>13 50</b>

<b>Męskie nocne koszule</b> sztuka <b>9 90 9 8</b>
<b>Szelki</b> para . . . . . <b>3 95</b>
<b>Sharpelki</b> robocze para <b>1 10</b>

Najnowsze wzory Ulsteina na jesień i zimą nadeszły

DOM TOWAROWY

# Bobroek

Katowice Król. Huta

Najnowsze wzory Ulsteina na jesień i zimą nadeszły

Główna wygrana **750.000 zł**

Pozatem  
zł: 400.000, 350.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 35.000, 25.000, 15.000, 10.000 itd. wygrać musisz, jeżeli kupisz los w kolekturze

**Fr. Moj**  
Król. Huta, Wolności 47  
Telefon 1299. P. K. O. 305 098.

Ogólna suma wygranych jest **26.761.000**  
**Co drugi los wyrywa.**

Cena losów:  
1/2 losu zł 40.—, 1/4 losu zł 20.—  
1/4 losu zł 10.—

Clagnienie odbędzie się już 15 i 16 listopada 1928 r.

Listowne zamów. załatwia się odwr. pocztą

## Nad wszystkimi góruje

# Alborik

mydło pachnące do prania i mycia!

**Instytut Muzyczny**  
Katowice, Teatralna 7

największa szkoła muzyczna Zachodniej Polski przyjmuje wpisy do wszystkich klas.

**Józef Śliwiński**  
przyjmuje ucni do swej klasy fortepianowej przy Instytucie Muzycznym w Katowicach. Warunki podaje i zgłoszenia przyjmuje Sekretariat, Teatralna 7.

Pracownia Gorszetów Paryskich „Małgorzata”  
Lwów, Batorego 34, filja Katowice  
ulica Francuska 17  
poleca najnowsze gorszety paryskie na miary po cenach przystępnych.

**Fiaszki**  
monopolowe, od wina, piwa, wody sodowej i magel. jak również szkło potluczone kupuje:  
Ludwik Czech, Król. Huta  
Gimnazjalna 3. Tel. 7-99.  
Filia: Czech, Bielsko  
Inwalidów 6, Telef. 10-34.

Na raty. Na raty.  
Maszyny do szycia rowery, zegary 20% taniej niż w mieście w Katowicach.  
**A. J. Siegmann Katowice-Zależę**  
ulica Wojciechowska Nr. 42.

Wróciłem  
**Dr. med. Henryk Jarczyk**  
Katowice, ul. Francuska 34  
Tel. 128 i 541 (Lecznica Bracka)

**Instytut Stenograficzny**  
Wł. Chrapasty Katowice prowadzi stale  
**Kursy stenografii polskiej i niemieckiej.**  
Dokształcanie w językach, korespondencji tudzież pisania na maszynach. 522  
Sekretariat Instytutu Stenograficzn. Francuska 17.

Wytwórnia wyrobów ortopedycznych  
**J. Kneiski**  
Królewska Huta, ul. 3 Maja 53  
Specjalny warsztat sztucznych rąk, nóg, gorszetów ortopedycznych, wkładów do nóg plastikich itd. Wyrób wszelkich lekarskich instrumentów oraz specjalna naprawa i nakłowanie instrumentów chirurgicznych.  
Konto bank.: Bank Ludowy i Dresdner Bank.

Uprzejmie komunikujemy P. T. odbiorcom, że w dniu 1-go października 1928 r. oddaliśmy przedstawicielstwo naszych samochodów na Zagłębie Dąbrowskie i Górny Śląsk firmie

## „STER”

Sp. z o. o.  
w Sosnowcu, ul. Piłsudskiego 14  
Telefon 888  
w Katowicach, M. Piłsudskiego 27  
Telefon 2268  
Z poważaniem  
Societe Anonyme des Automobiles „Peugeot” Paris.

**Elektryczne maszyny do kawy, czalniki, przyrządy do gotowania, zbiorniki gorącej wody, żelazka elektryczne i inne przyrządy domowe**

dostarcza na przystępnych warunkach sklep

**Elektrowni Bielsko-Białej**  
w Bielsku ul. Batorego 13a  
Otwarty od godz. 8—12 i od godz. 1—6. — Telefon 1278 i 1696.